

Apostlite teod

Jeesus võetakse taevasse

¹ Oma varasemas raamatus, Teofilos, ma kirjutasin kõigest, mida Jeesus hakkas tegema ja õpetama,

² kuni selle päevani, mil ta võeti taevasse pärast seda, kui ta oma väljavalitud apostlitele oli Püha Vaimu läbi andnud korraldusi.

³ Pärast oma kannatusi näitas ta end nendele elavana ja tegi seda veenvalt. Ta ilmus neile neljakümne päeva jooksul ja kõneles Jumala Kuningriigist.

⁴ Ühel korral, kui ta koos nendega sõi, andis ta neile käsu: „Ärge lahkuge Jeruusalemmast, vaid oodake mu Isa töötust, millest te olete minult kuulnud.

⁵ Sest Johannes ristis veega, aga mõne päeva pärast ristitakse teid Püha Vaimuga.“

⁶ Kui nad jälle kokku tulid, küsisid nad temalt: „Issand, kas sa sel ajal taastad Iisraeli kuningriigi?“

⁷ Ta vastas: „Teile ei ole teada antud aegu ja ajastuid, mis Isa on oma meelevallas määranud.

⁸ Aga te saate Püha Vaimu väe, kes tuleb teie peale, ja peate olema minu tunnistajad Jeruusalemmas ja kõigil Juuda- ja Samaariamaal ja maailma otsani!“

⁹ Kui ta seda oli öelnud, võeti ta nende nähes üles ja pilv varjas ta nende silme eest.

¹⁰ Kui nad üksisilmi taevasse vaatasid tema lahkumist, ennäe, siis seisis järsku nende kõrval kaks valgeis riideis meest.

¹¹ Nad ütlesid imestunud jüngritele: „Galilea mehed, miks te seisate ja vaatate üles taeva poole? See Jeesus, kes teilt üles võeti taevasse, tuleb samal kombel kui te nägite teda taevasse minevat!“

Mattias valitakse Juudase asemele

¹² Apostlid pöördusid Õlimäelt tagasi Jeruusalemma, mis oli linnast vaid hingamispäeva teekonna* kaugusel.

¹³ Kui nad sinna jõudsid, läksid nad ülemisse tупpa, kus nad peatusid. Seal olid:

Peetrus, Jaakobus, Johannes, Andreas,
Filippus, Toomas,
Bartolomeus, Matteus,
Jaakobus Alfeuse poeg, seloot Siimon ja Juudas,
Jaakobuse poeg.

¹⁴ Nemad kõik olid ühel meelel lakkamatus palves ja anumises. Nendega olid naisjüngrid ja Maarja, Jeesuse ema, ja tema vennad.

¹⁵ Neil päevil tõusis Peetrus uskllike hulgas püsti (rahvast oli koos umbes sada kakskümmend inimest)

¹⁶ ja ütles: „Mehed-vennad, täide pidi minema kirjasõna, mis Püha Vaim on Taaveti suu läbi kõnelenud Juudase kohta, kes juhatas Jeesuse kinnivõtjaid –

¹⁷ tema oli üks meie hulgast ja valitud samasse ametisse.

* **1:12** See on umbes 1 kilomeetrit.

18 Ta ostis ülekohtu palga eest põllu, ja kui ta pea ees alla kukkus, rebis lõhki oma kõhu ja kogu ta sisikond valgus välja.

19 Igaüks Jeruusalemmas teab, mis temaga juhtus. Sellepärast kutsutaksegi seda põldu nende keeles Hakeldamaks, see tähendab Verepõlluks.

20 Sest lauludes on kirjutatud:
„Nende telklaager saagu lagedaks:
ärgu olgu nende telkides elanikke!“

Ja samuti:

„Tema amet saagu teisele!“

21 Nõnda on tarvis valida tema asendaja nende hulgast, kes on meiega olnud kogu selle aja, mil Issand Jeesus meiega sisse ja välja kõndis,

22 alates Johannese ristimisest kuni ajani, mil Jeesus meilt võeti üles. Üks neist peab saama Jeesuse ülestõusmise tunnistajaks koos meiega.“

23 Nõnda nad pakkusid välja kaks meest: Joosepi, keda kutsuti Barsabaseks (tuntud ka kui Justus), ja Mattiase.

24 Siis nad palvetasid: „Issand, sina tead iga inimese südant. Näita meile, kumma neist kahest mehest sina oled valinud

25 selleks teenistuseks, mille Juudas jättis, et minna sinna, kuhu ta kuulub.“

26 Nad heitsid liisku ja liisk langes Mattiasele. Nõnda lisati ta üheteistkümne apostli hulka.

2

Püha Vaimu tulek nelipühapäeval

1 Kui nelipühapäev kätte jõudis, olid nad kõik ühel meel samas paigas.

² Järsku tuli taevast võimas kohin, nagu torm oleks tulnud, ja see täitis kogu maja, kus nad viibisid.

³ Nad nägid tulekeeli, mis eraldusid ja jäid iga üksiku peale puhkama.

⁴ Ja nad kõik täideti Püha Vaimuga ning hakkasid kõnelema teistes keeltes, nõnda nagu Vaim neile andis rääkida.

⁵ Jeruusalemma oli tulnud elama jumalakartlike juute kõigi rahvaste keskel taeva all.

⁶ Kui nad seda häält kuulsid, jooksis rahvas hämmelduses kokku, sest igaüks kuulis neid rääkimas omaenese keeles.

⁷ Jahmununa küsisid nad üksteiselt: „Eks need mehed, kes räägivad, ole kõik Galileast?”

⁸ Kuidas siis nii on, et meist igaüks kuuleb omaenda keelt?

⁹ Partlased, meedlased ja eelamlased; Mesopotaamia, Juudamaa, Kappadookia, Pontose ja Aasia,

¹⁰ Früügia ja Pamfüülia, Egiptuse ja Küreeneäärse Liibüa elanikud. Need, kes tulnud Roomast

¹¹ (juudid ja juudiusku pöördunud), kreetalased ja araablased – me kuuleme neid kuulutamas meie endi keeles Jumala imelisi asju.“

¹² Hämmastuses ja segaduses pärisid nad üksteise käest: „Mida see küll tähendab?”

¹³ Teised aga pilkasid neid ja ütlesid: „Nad on täis magusat värsket veini.“

Peetruse jutlus nelipühal

¹⁴ Siis tõusis Peetrus koos üheteistkümne apostliga püsti, tõstis häält ja pöördus rahvahulga poole: „Juudid ja kõik, kes te olete Jeruusalemma tulnud,

pange tähele minu sõnu ja olgu see teile teadmiseks,

¹⁵ et need mehed ei ole purjus, nagu te mõtlete, sest on alles kolmas tund*.

¹⁶ Vaid see on, mida prohvet Joel on öelnud:

¹⁷ „Viimseil päevil, ütleb Jumal, sünnib, et ma valan oma Vaimu välja kõigi inimeste peale.

Teie pojad ja tütreid prohveteerivad
ja teie noored mehed näevad nägemusi
ja teie vanad mehed näevad unenägusid.

¹⁸ Ning oma teenijate – nii meeste kui naiste peale

–
ma valan neil päevil oma Vaimu
ja nad prohveteerivad.

¹⁹ Ma teen imesid ülal taevas
ja annan tunnustähti all maa peal:
verd ja tuld ja suitsusambaid.

²⁰ Päike muutub pimedaks
ja kuu vereks,
enne kui saabub suur ja vägev Issanda päev,

²¹ ja igäüks, kes hüüab appi
Issanda nime, päästetakse.“

²² Iisraeli mehed, kuulake neid sõnu: Naatsareti Jeesus, mees Jumala juurest, näitas teile väge ja imesid ja tunnustähti, mida Jumal tema läbi tegi, nagu te isegi teate.

²³ See mees anti teile üle Jumala seatud eesmärgil ja eelteadmisel; ja teie tapsite ta ristil ülekohtuste käte läbi.

* **2:15** Kolmas tund on kell üheksa.

24 Sellesama äratas Jumal üles surnuist, vabastades ta surma kannatustest, sest surmal ei olnud väge teda hoida.

25 Nõnda nagu Taavet ütles tema kohta:

„Ma näen Issandat kogu aeg enese ees.

Ta on mu paremal käel ja ma ei kõigu.

26 Ja nõnda mu süda rõõmustab ja keel hõiskab, sest mu ihu saab elama lootuses.

27 Sest sa ei jäta mind surmavalda, ega lase oma Pühal näha kõdunemist.

28 Sest sa oled mulle andnud teada elu tee ja sinu ees olemine täidab mind rõõmuga.“

29 Mehed-vennad, lubage mul öelda teile otse, et meie esiisa Taavet on surnud ja on maha maetud ja tema haud on tänaseni siin.

30 Aga ta oli prohvet ja teadis, et Jumal oli talle vandega tõotanud tõsta troonile ühe tema järeltulija.

31 Niisiis nägi Taavet ette, mida Jumal teeb, ja ta kõneles Messia ülestõusmisest, et teda ei jäetud surmavalda, ega näinud tema ihu kõdunemist.

32 Selle Jeesuse äratas Jumal üles, meie kõik oleme selle tunnistajad.

33 Et ta on ülendatud Jumala paremale käele, siis ta on saanud Isalt tõotatud Püha Vaimu ning on ta välja valanud, nagu nüüd kuulete ja näete.

34 Taavet ei tõusnud ju taevasse, kuid siiski ta ütles:

„Issand ütles minu Issandale:

„Istu mu paremale käele,

35 kuni ma panen sinu vaenlased su jalge alla jalajäriks.“ “

³⁶ Andke siis teada kogu Iisraelile: Jumal on teinud selle Jeesuse, kelle teie risti lõite, nii Issandaks kui Messiaks!“

³⁷ Kui rahvas seda kuulis, lõikas see neil südameisse ja nad ütlesid Peetrusele ja teistele apostlitele: „Mehed-vennad, mida me peame tegema?“

³⁸ Peetrus vastas neile: „Parandage meelt ja laske ennast ristida Jeesuse Kristuse nimesse oma pattude andekssaamiseks, ja siis te saate Püha Vaimu anni.

³⁹ See töötus on teile ja teie lastele ja kõikidele, kes on kaugel, keda Issand, meie Jumal, enese juurde kutsub.“

⁴⁰ Veel paljude teistegi sõnadega kinnitas Peetrus neid ja anus: „Päästke endid sellest korrumpeerunud põlvkonnast!“

⁴¹ Kes selle sõnumi vastu võtsid, need ristiti, ja umbes kolm tuhat hinge lisati nende hulka sel päeval.

Usklike osadus

⁴² Nad pühendasid endid apostlite õpetusele, osadusele, leivamurdmisele ja palvele.

⁴³ Jumalakartus langes iga hinge peale ning palju imetegusid ja tunnustähti sündis apostlite läbi.

⁴⁴ Kõik usklikud olid üheskoos ja jagasid omavahel kõike, mis neil oli.

⁴⁵ Omandi ja vara müüsid nad ära ja andsid igaühele, nagu keegi vajas.

⁴⁶ Nad kogunesid päevast päeva templis, murdsid leiba kodudes ja sõid üheskoos rõõmsalt ja siiraste südametega,

⁴⁷ kiites Jumalat ja kogedes inimeste poolehoidu. Issand aga lisis päästetuid iga päev kogudusele.

3

Peetrus tervendab halvatud kerjuse

¹ Ühel päeval läksid Peetrus ja Johannes üles templisse palvusele, mida peeti üheksandal tunnil*.

² Üks mees, kes oli sünnist saadik halvatud, toodi iga päev templi värava juurde, mida kutsuti Ilusaks, sisenejailt almust paluma.

³ Kui ta nägi Peetrust ja Johannest sisenemas, palus ta neilt almust.

⁴ Aga Peetrus ja Johannes vaatasid teda üksisilmi.

⁵ Peetrus ütles talle: „Vaata meie poole.“ Ja ta pööras neile tähelepanu, lootes neilt midagi saada.

⁶ Peetrus ütles: „Kulda ja hõbedat mul ei ole, aga mis mul on, selle ma sulle annan – Jeesuse Kristuse, Naatsaretlase nimel, tõuse ja kõnni!“

⁷ Ta võttis kinni tema paremast käest ja aitas ta üles ja silmapilkselt tehti tema jalad ja pahklud tugevaks.

⁸ Ja ta hüppas püsti ja hakkas kõndima. Siis ta läks koos nendega templisse – kõndides, hüpates ja Jumalat kiites.

⁹ Kui inimesed nägid teda kõndimas ja Jumalat kiitmas,

¹⁰ tundsid nad ära temas mehe, kes oli istunud templi Ilusa Värava ees, ja nad olid kohkunud ja imestunud sellest, mis temaga oli sündinud.

* **3:1** Üheksas tund on kell kolm pärastlõunal.

Peetrus kõneleb pealtnägijatele

¹¹ Kui halvatu, kes oli terveks saanud, hoidis Peetruse ja Johannese lähedale, oli kogu rahvas hämmelduses ja jooksis nende juurde paika, mida kutsuti Saalomoni sammaskäiguks.

¹² Kui Peetrus seda nägi, ütles ta neile: „Israeli mehed, mispärast see teid üllatab? Miks te vahite meid, justkui meie oleksime omaenda väe või vagadusega selle mehe pannud kõndima?

¹³ Aabrahami, Iisaki ja Jaakobi Jumal, meie isade Jumal on kirgastanud oma sulast Jeesust. Teie andsite ta ära tapmiseks ja salgasite ta maha Pilaatuse ees, kuigi too oli otsustanud tema vabastada.

¹⁴ Teie lükkasite ära Püha ja Õige ning küsisite tema asemel endale mõrtsuka.

¹⁵ Teie tapsite Elu Rajaja, kuid Jumal äratas ta üles surnuist ja selle tunnistajad oleme meie.

¹⁶ Usu läbi Jeesuse nimesse tehti see mees, keda näete ja teate, tugevaks. Jeesuse nimi ning usk, mis tema läbi tuleb, on andnud talle täielikuervenemise teie kõigi nähes.

¹⁷ Ja nüüd, vennad, ma tean, et te olete seda teinud teadmatusest, just nagu ka teie juhid.

¹⁸ Jumal on aga sellega täide saatnud, mida ta on kõigi prohvetite läbi ette kuulutanud, et Messias peab kannatama.

¹⁹ Seepärast parandage meelt ja pöörduge Jumala poole, et teie patud kustutataks, nii et Issandalt tuleksid kosumisajad

²⁰ ja ta läkitaks teie jaoks määratud Messia Jeesuse.

²¹ Tema peab jääma taevasse selle ajani, kui taastatakse kõik, millest Jumal on rääkinud oma pühade prohvetite suu kaudu aegade algusest peale.

²² Sest Mooses on öelnud: „Issand, teie Jumal, tõstab teile Prohveti teie rahva seast, sellise nagu mina. Teda kuulake kõiges, mida ta teile ütleb.

²³ Iga hing, kes seda Prohvetit ei kuula, hävitatakse rahva hulgast ära.“

²⁴ Tõepoolest, alates Saamuelist on kõik prohvetid, kes on rääkinud, neid päevi ette kuulutanud.

²⁵ Teie olete prohvetite ja selle lepingu pärijad, mille Jumal sõlmis teie isadega, kui ta Aabrahamile ütles: „Sinu järeltulijate läbi õnnistatakse kõiki rahvaid maa peal.“

²⁶ Jumal on esmalt teie jaoks oma poja Jeesuse üles äratanud ja teie juurde saatnud teid õnnistama, kui te pöördute oma kurjusest.“

4

*Peetrus ja Johannes Suurkohtu ees**

¹ Aga kui nad rahvale rääkisid, astusid Peetruse ja Johannese juurde preestrid, templi korralvurite kapten ja saduserid.

² Neid ärritas, et apostlid õpetasid inimesi ja kuulutasid surnuist ülestõusmist Jeesuses.

³ Nad võtsid Peetruse ja Johannese kinni ja kuna oli juba õhtu, panid nad järgmise päevani vangi.

⁴ Kuid paljud neist, kes sõnumit kuulsid, uskusid; ja meeste arv kasvas umbes viie tuhandeni.

* **4:** Ehk *Sanhedrin*, 71-liikmeline juutide omavalitsus Jeruusalemmas.

⁵ Ja nõnda sündis, et järgmisel päeval kogunesid juutide juhid, vanemad ja kirjatundjad Jerusalemmas.

⁶ Ka ülempreester Hannas oli seal, samuti Kaifas, Johannes ja Aleksandros ja teised mehed ülempreestri perekonnast.

⁷ Ja nad panid apostlid endi keskele seisma ja pärisid: „Millise meelevallaga või kelle nimel te olete seda teinud?“

⁸ Siis Peetrus, täis Püha Vaimu, ütles neile: „Rahva juhid ja Iisraeli vanemad, kuulake!

⁹ Kui meie oleme täna kutsutud aru andma halvatule tehtud heateost ja kelle läbi ta on terveks tehtud,

¹⁰ siis olgu teile kõigile ja kogu Iisraeli rahvale teada, et Jeesuse Kristuse, Naatsaretlase nimel, kelle teie lõite risti ja kelle Jumal on üles äratanud surnuist, et tema läbi seisab see mees siin teie ees tervena.

¹¹ Tema on:

„Kivi, mille ehitajad pidasid kõlbmatuks, mis on saanud nurgakiviks.“

¹² Ja üheski teises ei ole päästet, sest taeva all ei ole antud inimestele ühtegi teist nime, kelle läbi meid päästetaks!“

¹³ Kui nad nägid Peetruse ja Johannese julgust ja aru said, et nad on lihtsad, koolitamata mehed, olid nad hämmastunud ja mõistsid, et need kaks olid olnud koos Jeesusega.

¹⁴ Ja kuna tervendatud mees seisis seal koos nendega, ei olnud neil midagi enam öelda.

¹⁵ Nõnda nad käskisid neid Suurkohtust lahkuda ja pidasid seejärel koos nõu:

16 „Mis me peaksime nende meestega tegema? Sest igaüks teab, kes Jeruusalemmas elab, et tunnustäht on sündinud, ja me ei saa seda salata.

17 Aga et see kaugemale ei leviks rahva hulgas, peame neid mehi ähvardama, et nad enam ühelegi inimesele ei räägiks sellest nimest.“

18 Ja nad kutsusid apostlid tagasi ning keelasid neil rääkida ja õpetada Jeesuse nimel.

19 Aga Peetrus ja Johannes vastasid neile: „Otsustage ise, kas Jumala ees on õige alluda pigem teile või Jumalale?

20 Me ei saa jätta rääkimata seda, mida me oleme kuulnud ja näinud!“

21 Aga nad ähvardasid neid veelgi ja lasksid apostlid vabaks. Sest nad ei leidnud viisi, kuidas neid karistada, kuna kõik kiitsid Jumalat selle eest, mis oli sündinud.

22 Sest mees, kes oli imepäraselt terveks tehtud, oli üle neljakümne aasta vana.

Usklike palve

23 Pärast vabanemist läksid Peetrus ja Johannes omade juurde ja jutustasid, mis ülempreestrid ja vanemad olid öelnud.

24 Seda kuuldes tõstsid nad üheskoos häält Jumala poole palves: „Issand, sina oled Jumal, kes on teinud taeva ja maa ja mere ja kõik, mis on nende sees,

25 kes oled Püha Vaimu läbi meie isa Taaveti, oma sulase suu kaudu öelnud:

„Miks paganad möllavad
ja rahvad mõtlevad tühja?

26 Ilmamaa kuningad on astunud üles
ja valitsejad on kogunenud ühte paika

Issanda vastu
ning tema Võitu[†] vastu!“

27 Siin linnas on Herodes ja Pontius Pilatus kogunenud salanõu pidama paganatega ja Iisraeli rahvaga sinu sulase Jeesuse vastu, keda sa oled võidnud,

28 et teha seda, mis sinu käsi ja nõu olid ette määranud sündima.

29 Ja nüüd, Issand, vaata nende ähvarduste peale ja anna oma sulastele kõige julgusega rääkida sinu sõna.

30 Siruta välja oma käsi, et terveksaamised ning imed ja tunnustähed sünniksid sinu püha sulase Jeesuse nime läbi!“

31 Ja kui nad olid palvetanud, rappus paik, kus nad koos olid. Ja nad kõik said täidetud Püha Vaimuga ja kuulutasid Jumala sõna julgesti.

Usklikud jagavad oma vara

32 Ja usklike hulk oli üks süda ja üks hing. Keegi ei öelnud oma vara kohta, et see on tema oma, vaid nad jagasid kõike, mis neil oli.

33 Apostlid tunnistasid suure väega Issanda Jeesuse ülestõusmist. Ja Jumala arm tegutses nii võimsalt neis kõigis,

34 nii et nende seas ei olnud abivajajaid. Kellel olid maad ja majad, müüsid need ära ning tõid müügist saadud raha

35 ja panid apostlite jalge ette, ja seda jagati igapähele, kes seda vajas.

[†] 4:26 See tähendab Messias või Kristus.

³⁶ Aga Joosep, leviit Küprosel, keda apostlid kutsusid Barnabaseks (mis tähendab Julgustuse poega),

³⁷ müüs ära oma põllu ning tõi raha apostlite jalge ette.

5

Ananias ja Safira

¹ Keegi mees nimega Ananias ja tema naine Safira olid samuti müünud maatüki.

² Ta hoidis osa rahast naise teadmisel endale, ülejäänud ta tõi ja pani apostlite jalge ette.

³ Aga Peetrus ütles: „Ananias, kuidas on saatan nõnda täitnud su südame, et sa valetasid Pühale Vaimule ja hoidsid enesele osa maa eest saadud rahast?

⁴ Eks see kõik ju kuulunud sulle, enne kui see müüdi? Ja pärast oli see raha ikka sinu käsutuses. Mis sind on pannud mõtlema, et sellist asja teha? Sa ei ole valetanud inimestele, vaid Jumalale.“

⁵ Neid sõnu kuuldes kukkus Ananias maha ja suri. Ja suur hirm haaras kõiki, kes sellest kuulsid.

⁶ Noored mehed astusid ette, mähkisid ta linasse, kandsid välja ja matsid maha.

⁷ Umbes kolm tundi hiljem saabus Ananiase naine, kes ei olnud veel kuulnud, mis oli sündinud.

⁸ Peetrus küsis ta käest: „Ütle mulle, kas te müüsite maatüki sellise hinnaga?“ „Jah,“ kostis Safira, „selle hinnaga.“

⁹ Peetrus ütles talle: „Mispärast on teil üks nõu olnud kiusata Issanda Vaimu? Vaata! Nende jalad, kes su mehe matsid, on ukse taga ja nad kannavad ka sinu välja.“

¹⁰ Samal silmapilgul kukkus naine tema jalge ette ja suri. Ja kui noored mehed sisse tulid, leidsid nad ta surnuna. Nad kandsid ta välja ja matsid ta mehe kõrvale.

¹¹ Jumalakartus tuli terve koguduse peale ja kõikide peale, kes sellest kuulsid.

Apostlid tervendavad paljusid

¹² Apostlite käte läbi sündis palju tunnustähti ja imesid rahva hulgas. Ja kõik usklikud olid koos ühel meelel Saalomoni sammaskäigus.

¹³ Ehkki muudest inimestest ei julgenud keegi nendega ühineda, olid apostlid rahva hulgas kõrgelt hinnatud.

¹⁴ Siiski lisati nende hulka üha enam mehi ja naisi, kes Issandasse uskusid.

¹⁵ Nii et haiged toodi tänavatele ja seati vooditele ja asemetele, et Peetruse möödudes kasvõi tema varigi langeks mõne peale neist.

¹⁶ Ka tuli rahvast kokku Jeruusalemma ümbruse linnadest, tuues haigeid ja kurjadest vaimudest vaevatuid, kes kõik tehti terveks.

Apostlite tagakiusamine

¹⁷ Aga ülempreester ja kõik ta kaaslased saduseride sektist muutusid kadedaks.

¹⁸ Nad võtsid apostlid kinni ja heitsid nad üldvanglasse.

¹⁹ Öösel tuli aga Issanda ingel, avas vangimaja ukсед ja viis nad välja.

²⁰ Ingel ütles neile: „Minge templisse ja kuulutage rahvale kõik selle elu sõnad!“

²¹ Päikesetõusu ajal läksid nad templisse, nagu neile oli öeldud, ja hakkasid õpetama.

Aga kui ülempreester ja tema kaaslased saabusid, kutsusid nad kokku Suurkogu – Iisraeli vanematekogu. Ja nad andsid käsu tuua apostlid vangimajast kogu ette.

²² Kuid vanglasse jõudes ei leidnud sulased neid sealt. Nad pöördusid tagasi ja teatasid:

²³ „Me leidsime vangla kindlalt lukustatuna ja valvurid ustel valvamas. Aga kui me ukse avasime, ei leidnud seest kedagi.“

²⁴ Seda aruannet kuuldes olid preester, templivalvurite kapten ja ülempreestrid segaduses, mõeldes, mis küll võis juhtuda.

²⁵ Siis tuli keegi ja teatas: „Vaadake! Mehed, kelle te panite vangi, seisavad templis ja õpetavad rahvast!“

²⁶ Selle peale läks kapten sulastega kaasa ja tõi apostlid ära. Nad ei kasutanud jõudu, sest kartsid, et rahvas viskab nad kividega surnuks.

²⁷ Nad tõid siis apostlid Suurkohtu ette ülempreestri küsitlemiseks:

²⁸ „Eks me ole teid rangelt keelanud õpetamast selle nimel? Selle asemel te olete Jeruusalemma oma õpetusega täitnud ja kavatsete selle mehe surma tuua meie peale.“

²⁹ Peetrus ja teised apostlid vastasid: „Jumalale tuleb rohkem kuuletuda kui inimestele.“

³⁰ Meie esiisade Jumal on surnuist üles äratanud Jeesuse, kelle teie olete tapnud, riputades ta ristipuu külge.

³¹ Jumal ülendas ta oma paremale käele kui Juhi ja Päästja, andma Iisraelile meelegaandust ja pattude andeksandmist.

³² Meie oleme kõige selle tunnistajad ja nõnda on ka Püha Vaim, kelle Jumal on andnud neile, kes talle kuuletuvad.“

³³ Kui nad seda kuulsid, said nad vihaseks ja tahtsid neid hukata.

³⁴ Aga variser nimega Gamaliel, Seaduse õpetaja, keda kõik inimesed austasid, tõusis Suurkohtus püsti ja käskis mehed hetkeks välja saata.

³⁵ Siis ta pöördus Suurkohtu poole: „Iisraeli mehed, mõelge hästi järele, mida te kavatsete nende meestega teha.

³⁶ Mõni aeg tagasi ilmus välja Teudas ja väitis enese kellegi olevat ja ligi nelisada inimest järgis teda. Ta tapeti ja kõik tema järgijad aeti laiali ja sellest kõigest ei tulnud midagi.

³⁷ Pärast teda tõusis rahvaloenduse ajal üles galilealane Juudas ja õhutas inimesi mässama. Ka tema tapeti ja ta järgijad aeti laiali.

³⁸ Seepärast praegusel juhul ma soovitan teile: jätke need mehed rahule! Laske neil minna! Sest kui nende eesmärk või tegevus on inimesest, siis see kukub läbi.

³⁹ Aga kui see on Jumalast, ei suuda teie neid peatada, vaid teist saavad võitlejad Jumala vastu!“

⁴⁰ Tema kõne veenis neid. Nad kutsusid apostlid sisse ja peksid neid. Siis nad keelasid neid rääkida Jeesuse nimel ning lasid neil minna.

⁴¹ Apostlid lahkusid Suurkohtu eest, rõõmustades, et neid oli väärt arvatud kannatama alandust selle Nime pärast.

⁴² Ja nad ei lakanud iga päev templis olles ja majast majja käies õpetamast ja kuulutamast evangeeliumi Jeesusest Messiast.

6

Seitsme valimine

¹ Neil päevil, kui jüngrite arv kasvas, hakkasid Kreeka päritolu juudid kurtma Heebrea päritolu juutide üle, et igapäevase toidu jagamisel nende leskedega ei arvestata.

² Siis kutsusid need kaksteist kokku kõik jüngrid ja sõnasid: „See ei oleks õige, kui jätaksime Jumala sõnaga teenimise unarusse, et teenida toidulauas.

³ Seepärast, vennad ja õed, valige endi hulgast seitse meest, kes on täis Püha Vaimu ja tarkust. Me anname selle vastutuse neile üle

⁴ ja pühendume ise palvele ja sõna teenimisele.“

⁵ See ettepanek meeldis kõigile. Nad valisid Stefanose, mehe täis usku ja Püha Vaimu, samuti Filippuse, Prokorose, Nikanori, Timoni, Parmenase ja Nikolase Antiookiast, kes oli pöördunud juudiusku.

⁶ Need mehed tõid nad apostlite ette, ja kui nad palvetasid, panid nad oma käed nende peale.

⁷ Nõndaviisi levis Jumala sõna. Jüngrite arv Jeruusalemmas kasvas väga suureks; ka paljud preestrid võtsid usu omaks.

Stefanose vangistamine

⁸ Aga Stefanos, täis Jumala armu ja väge, tegi imetegusid ja suuri tunnustähti inimeste hulgas.

⁹ Aga vastuseis kasvas vabakslastute sünagoogi liikmete hulgas, kelle seas olid juudid Küreenest ja Aleksandriast, samuti Kiliikia ja Aasia provintsidest. Need mehed püüdsid Stefanosega vaielda,

¹⁰ ent ei suutnud vastu seista tarkusele ega Vaimule, kes tema läbi rääkis.

¹¹ Siis nad ärgitasid mõndasid ütleva: „Me oleme kuulnud Stefanost rääkivat teotavaid sõnu Moosese ja Jumala vastu.“

¹² Ja nõnda nad ässitasid rahvast, vanemaid ja kirjatundjaid. Nad võtsid Stefanose kinni ja viisid ta Suurkohtu ette.

¹³ Nad tõid kohale valetunnistajaid, kes kinnitasid: „See mees ei lakka rääkimast püha paiga ja Seaduse vastu,

¹⁴ sest me oleme kuulnud teda ütlemas, et Naatsareti Jeesus hävitab selle koha ja muudab ära Moosese antud kombed.“

¹⁵ Ja kui kõik Suurkohtus istujad Stefanost tähelepanelikult vaatasid, nägid nad tema palge olevat otsekui inglil.

7

Stefanose kõne Suurkohtule

¹ Ülempreester küsis temalt: „Kas need süüdistused vastavad tõele?“

² Aga Stefanos vastas: „Mehed, vennad ja isad, kuulake mind! Au Jumal ilmus meie isale Aabrahamile, kui ta elas Mesopotaamias, enne Haaranisse siirdumist.

³ „Lahku oma maalt ja oma rahva hulgast,“ ütles Jumal, „ja mine sinna maale, mida ma sulle näitan!“

⁴ Nõnda ta lahkus kaldealaste maalt ja seadis end sisse Haaranis. Pärast tema isa surma saatis Jumal tema sealt siia maale, kus teie nüüd elate.

⁵ Jumal ei andnud Aabrahamile siin jalatäitki maad pärandiks. Aga töötas selle maa anda omandiks talle ja ta järeltulijatele ajal, mil tal lapsi ei olnud.

⁶ Jumal rääkis nõnda: „Tema järeltulijad elavad võõrana võõral maal ja nad tehakse orjadeks ja neile tehakse kurja nelisada aastat.

⁷ Ja rahvast, keda nad orjavad, mina karistan,“ ütles Jumal, „ja pärast seda nad lähevad välja ja teenivad mind selles paigas.“

⁸ Ja Jumal andis Aabrahamile ümberlõikamislepingu. Ja Aabrahamile sündis Iisak ja ta lõikas tema ümber kaheksandal päeval. Ja Iisakile sündis Jaakob, ja Jaakobile need kaksteist patriarhi.

⁹ Kuna patriarhid olid Joosepi peale kadedad, müüsid nad ta Egiptusesse orjaks. Ent Jumal oli temaga

¹⁰ ja päästis ta kõigist tema hädadest. Ta andis Joosepile armu ja tarkust vaarao, Egiptuse kuninga ees, ning tema tõstis ta kogu Egiptuse ja terve oma koja valitsejaks.

¹¹ Siis tabas Egiptust ja Kaananit nälg, mis tõi kaasa suuri kannatusi, ja meie isad ei leidnud enam toitu.

¹² Aga kui Jaakob kuulis, et Egiptuses on vilja, läkitas ta meie isad sinna esimest korda.

¹³ Ja teisel korral rääkis Joosep vendadele, kes ta on, ja vaarao sai teada Joosepi päritolu.

¹⁴ Pärast seda laskis Joosep enda juurde tuua oma isa Jaakobi ja kogu oma suguvõsa, seitsekümmend viis hinge.

¹⁵ Ja Jaakob läks Egiptusesse, kus tema ja meie isad surid.

¹⁶ Nende põrmud viidi Sekemisse ja pandi hauda, mille Aabraham oli hõbeda eest ostnud Hamori poegadelt Sekemis.

17 Kui lähenes aeg Jumalal täita Aabrahamile antud tõotus, kasvas meie rahvas jõudsasti Egiptuses.

18 Kuni tõusis Egiptuse valitsejaks teine kuningas, kes Joosepist midagi ei teadnud.

19 Tema käitus salakavalalt meie rahvaga ja tegi kurja meie esiisadele, sundides neid vastsündinud lapsi ära heitma, et nad sureksid.

20 Sel ajal sündis Mooses ja ta meeldis Jumalale. Tema eest hoolitseti kolm kuud tema isa majas.

21 Aga kui ta oli ära heidetud, võttis vaarao tütar tema ja kasvatas enesele pojaks.

22 Ja Moosesele õpetati kogu egiptlaste tarkust ja tema oli vägev sõnadelt ja tegudelt.

23 Kui Mooses oli nelikümmend aastat vana, tuli talle südamesse minna vaatama oma vendade, Iisraeli laste olukorda.

24 Ja nähes ühele ülekohut tehtavat, läks ta teda kaitsma ja lõi egiptlase maha.

25 Mooses arvas, et ta inimesed mõistavad, kuidas Jumal teda kasutab nende päästeks, aga nad ei mõistnud.

26 Järgmisel päeval kohtas Mooses kaht riidlevat iisraellast. Ta püüdis neid lepitada, öeldes: „Mehed, te olete vennad, miks te tahate üksteisele haiget teha?“

27 Aga mees, kes teist halvasti kohtles, tõukas ta eemale ja sõnas: „Kes sind on määranud meile valitsejaks ja kohtumõistjaks?“

28 Kas sa tahad ka mind tappa, nagu sa eile tapsid egiptlase?“

29 Nende sõnade peale Mooses põgenes ja elas võõrana Midjanimaal, ja talle sündis kaks poega.

³⁰ Ja kui nelikümmend aastat sai täis, ilmus Moosesele ingel Siinai mäe lähedal kõrbes põlevas kibuvitsapõõsas.

³¹ Mooses oli vaatepildist hämmastunud. Ja kui ta läks seda lähemalt uurima, kuulis ta Issanda häält:

³² „Mina olen sinu isade Jumal, Aabrahami, Iisaki ja Jaakobi Jumal.“ Mooses värises hirmust ega julgenud vaadata.

³³ Siis ütles Issand talle: „Võta sandaalid jalast, sest paik, kus sa seisad, on püha maa!

³⁴ Ma olen küllalt näinud oma rahva rõhumist Egiptuses. Ma olen kuulnud nende oigamist ning olen alla tulnud neid vabastama. Tule nüüd, ma läkitan sind Egiptusesse!“

³⁵ Sellesama Moosese, kelle nad olid hüljanud sõnadega: „Kes sind on määranud meile valitsejaks ja kohtumõistjaks?“, sellesama läkitas Jumal neile valitsejaks ja lunastajaks ingli läbi, kes talle oli ilmunud kibuvitsapõõsas.

³⁶ Mooses juhtis nad Egiptusest välja, tehes imesid ja tunnustähti Egiptuses, Punases meres ja kõrbes neljakümne aasta jooksul.

³⁷ Ja nii ütles Mooses Iisraeli poegadele: „Jumal tõstab teile teie rahva seast Prohveti, sellise nagu mina.“

³⁸ Tema oli kõrbes koos ingluga, kes kõneles talle Siinai mäel, ja meie isadega, ning ta võttis vastu elavad sõnad meile edasiandmiseks.

³⁹ Aga meie isad keeldusid talle allumast. Nad tõukasid ta eemale ja pöördusid oma südames tagasi Egiptusesse.

⁴⁰ Nad ütlesid Aaronile: „Tee meile jumalaid, kes käiksid meie ees. Aga mis puutub vend Moos-

esesse, kes meid Egiptusest välja tõi, siis me ei tea, mis temaga juhtunud on!“

⁴¹ See oli aeg, kui nad tegid vasika kuju. Nad viisid ebajumalale ohvreid ja pidutsesid oma käte tegude üle.

⁴² Kuid Jumal pöördus neist ära ja jättis nad teenima taeva vägesid. Nõnda on ka prohvetite raamatus kirjutatud:

„Kas teie, Iisraeli sugu, tõite mulle ohvreid ja ande nelikümmend aastat kõrbes olles?

⁴³ Ei, vaid te võtsite Mooloki telgi ja oma jumala Raifa tähe, kujud, mis te olite teinud kummardamiseks.

Seepärast pagendan ma teid teisele poole Paa-belit.“

⁴⁴ Meie esiisadel oli tunnistustelk kõrbes. Nõnda nagu oli juhatanud Jumal, kes Moosesel käskis selle teha eeskuju järgi, mida ta oli näinud.

⁴⁵ Selle telgi tõid meie isad Joosua juhtimisel endaga kaasa, kui nad võtsid maa rahvastelt, kelle Jumal nende eest minema ajas. Nii see oli Taaveti päevini,

⁴⁶ kes elas Jumala soosingus ja palus, et ta leiaks eluaseme Jaakobi soole.

⁴⁷ See oli aga Saalomon, kes ehitas temale koja.

⁴⁸ Kuid Kõigekõrgem ei ela kätega tehtud kodades. Nõnda nagu prohvet ütleb:

⁴⁹ „Taevas on minu troon ja maa minu jalajäri. Millise koja teie tahate mulle ehitada, ütleb Issand,

või kus on mu puhkepaik?

⁵⁰ Eks minu käsi ole selle kõik teinud?“

⁵¹ Te kangekaelsed ja ümberlõikamatud südameilt ja kõrvadelt! Teie seisate alati vastu Pühale Vaimule, nii nagu teie isad, nõnda olete ka teie.

⁵² Kas on olnud prohvetit, keda teie isad ei ole taga kiusanud? Nad on tapnud isegi need, kes kuulutasid ette Õige tulemist. Ja nüüd olete teie ta ära andnud ja tapnud,

⁵³ kes saite Seaduse inglite kaudu, ent ei ole seda pidanud.“

Stefanos visatakse kividega surnuks

⁵⁴ Aga kui Suurkohtu liikmed seda kuulsid, lõikas see neil südamesse ja nad kiristasid hambaid.

⁵⁵ Stefanos aga, täis Püha Vaimu, vaatas taevasse ja nägi Jumala kirkust ning Jeesust seismas Jumala paremal käel.

⁵⁶ „Vaata,“ ütles ta, „ma näen taevast avatuna ja Inimese Poega seismas Jumala paremal käel!“

⁵⁷ Selle peale nad karjusid valju häälega ja oma kõrvu kättega kinni kattes tormasid nad tema kallale.

⁵⁸ Nad tirisid ta linnast välja ja viskasid teda kividega. Samal ajal panid tunnistajad oma rõivad ühe noormehe jalge ette, kelle nimi oli Saulus.

⁵⁹ Ja nad viskasid kividega Stefanost, kes valjusti palvetas: „Issand Jeesus, võta mu vaim vastu!“

⁶⁰ Siis ta laskus põlvili ja hüüdis valju häälega: „Issand, ära arva seda pattu neile süüks!“ Ja kui ta seda oli öelnud, uinus ta.

8

¹ Saulus oli seal ja kiitis tema surma heaks.

Tagakiusatud ja pillutatud kogudus

Sel päeval algas Jeruusalemmas suur koguduse tagakiusamine ja kõik peale apostlite pillutati laiali Juudamaal ja Samaarias.

² Jumalakartlikud mehed matsid Stefanose ja nutsid valjult tema pärast.

³ Ent Saulus hakkas hävitama kogudust. Majast majja liikudes tiris ta välja nii mehi kui naisi ja pani nad vangi.

Filippus Samaarias

⁴ Need, kes olid laiali pillutatud, kuulutasid sõna igal pool, kuhu nad läksid.

⁵ Filippus läks alla* ühte Samaaria linna ja kuulutas seal Messiat.

⁶ Rahvas kuulas Filippust, nad panid tähele tema sõnu ja nägid tunnustähti, mida ta tegi.

⁷ Sest paljudest lahkusid kurjad vaimud kisendades, palju halvatuid ja jalutuud aga sai terveks.

⁸ Suur rõõm oli kogu linnas.

Nõid Siimon

⁹ Juba mõnda aega oli seal linnas elanud mees nimega Siimon, kes tegeles nõidumisega ja pani Samaaria inimesi jahmuma. Ta pidas ennast tähtsaks.

¹⁰ Talle pöörasid tähelepanu kõik inimesed, nii kõrged kui madalad, ning kuulutasid: „Seda meest nimetatakse Jumala Suureks Väeks!“

¹¹ Nad järgisid teda, sest ta oli neid oma nõiakunstiga kaua aega hämmastanud.

* **8:5** Piibelliku traditsiooni järgi öeldakse, et Jeruusalemma minnakse üles, Jeruusalemmast välja aga *alla*.

¹² Aga kui nad hakkasid uskuma Filippust, kes neile kuulutas evangeeliumi Jumala riigist ja Jeesuse Kristuse nimest, siis ristiti nii mehi kui naisi.

¹³ Ka Siimon uskus ja sai ristitud. Ta hoidis Filippuse ligi kõikjal, olles hämmastunud tema läbi sündinud vägevatest tunnustähtedest ja imedest.

¹⁴ Kui apostlid kuulsid Jeruusalemmas, et Samaaria oli Jumala sõna vastu võtnud, läkitasid nad nende juurde Peetruse ja Johannese.

¹⁵ Sinna jõudes palvetasid nad samaarlaste eest, et nad saaksid Püha Vaimu.

¹⁶ Sest Vaim ei olnud veel langenud kellegi peale neist, nad oli üksnes ristitud Issanda Jeesuse nimesse.

¹⁷ Siis panid Peetrus ja Johannes oma käed nende peale ja nad said Püha Vaimu.

¹⁸ Aga kui Siimon nägi, et Vaim antakse apostlite käte pealepanemise kaudu, pakkus ta neile raha

¹⁹ ja ütles: „Andke mulle ka see meelevald, et igaüks saaks Püha Vaimu, kelle peale ma oma käed panen!“

²⁰ Peetrus vastas: „Hävigu su hõbe koos sinuga, et sa mõtled Jumala andi saada raha eest!“

²¹ Sul ei ole mingit osa sellest sõnast, sest su süda ei ole õige Jumala ees.

²² Seepärast paranda meelt oma kurjusest ja anu Issandat. Ehk ta andestab sulle, et oled säärast mõtet oma südames mõelnud.

²³ Sest ma näen sind kibeduses ja ebaõigluse kammitsais.“

²⁴ Siimon aga vastas: „Paluge teie Issandat minu pärast, et minu peale ei langeks midagi sellest, mis

te olete öelnud!“

²⁵ Kui apostlid olid tunnistanud ja rääkinud Issanda sõna, pöördusid nad tagasi Jeruusalemma ja kuulutasid evangeeliumi paljudes Samaaria külades.

Filippus ja etiooplane

²⁶ Issanda ingel ütles Filippusele: „Tõuse ja mine lõuna poole seda teed, mis läheb Jeruusalemmast alla Gazasse, see on kõrbetee!“

²⁷ Nõnda ta asus teele. Ja vaata, oma teel kohtas ta Etioopia eunuhhi, kes valitses etiooplaste kuninganna Kandake kogu varanduse üle. See mees oli tulnud Jeruusalemma Jumalat kummardama

²⁸ ning oli tagasi pöördumas koju ja istus oma kaarikus ja luges prohvet Jesaja raamatut.

²⁹ Jumala Vaim ütles Filippusele: „Mine kaariku juurde ja püsi selle lähedal!“

³⁰ Filippus jooksis kaariku juurde ja kuulis meest lugemas prohvet Jesaja raamatut. „Kas sa ka mõistad, mida sa loed?“ küsis Filippus.

³¹ „Kuidas ma saan mõista,“ ta ütles, „ilma et keegi mulle selgitaks?“ Ja ta kutsus Filippuse üles enda kõrvale istuma.

³² Eunuhh oli parasjagu lugemas seda kirjakohta:

„Nagu lammas viidi ta tappa,
ja nagu tall oma niitja ees on vait,
nõnda ei avanud ta oma suud!

³³ Tema alandamisega on tema õigus ära võetud.
Kes jõuab tema suguvõsast jutustada?
Sest ta elu võetakse ära maa pealt.“

³⁴ Eunuhh küsis Filippuselt: „Palun ütle mulle, kellest prohvet siin räägib, kas endast või kellestki teisest?“

³⁵ Ja Filippus alustas samast kirjakohest ja kuulutas talle evangeeliumi Jeesusest.

³⁶ Kui nad teed mööda edasi sõitsid, jõudsid nad veekoguni ja eunuhh ütles: „Vaata, vesi! Mis takistab mind saama ristitud?“

³⁷ Filippus vastas: „Kui sa usud kogu südamest, siis on see võimalik!“ Mees vastas: „Mina usun, et Jeesus Kristus on Jumala Poeg!“

³⁸ Ja ta käskis kaariku peatada. Nii Filippus kui eunuhh astusid vette ja Filippus ristis tema.

³⁹ Aga kui nad veest välja tulid, võttis Issanda Vaim Filippuse ära, ja eunuhh ei näinud teda enam; kuid ta läks oma teed edasi rõõmuga.

⁴⁰ Aga Filippus leiti Asdodist, ja ta kuulutas evangeeliumi kõigile linnadele, kuni ta jõudis Kaisareasse.

9

Sauluse pöördumine

¹ Samal ajal paiskas Saulus ikka veel tapmisähvardusi Issanda jüngrite vastu. Ta läks ülempreestri juurde

² ja küsis temalt kirju sünagoogide jaoks Damaskuses, et kui ta leiab sealt usuteel käijaid, olgu mehi või naisi, võiks ta need inimesed vangidena Jeruusalemma tuua.

³ Kui ta teel olles Damaskusele lähenes, sähvatas äkitselt taevast tema ümber valgus.

⁴ Ta kukkus maha ja kuulis häält talle ütlemas: „Saul, Saul, miks sa mind taga kiusad?“

⁵ „Kes sa oled, Issand?“ küsis Saulus.

„Mina olen Jeesus, keda sa taga kiusad. Sul on raske astla vastu takka üles lüüa,“ vastas Issand.

⁶ Värisedes ja hämmastuses küsis ta: „Issand, mida ma pean tegema?“ Ja Issand ütles: „Tõuse nüüd üles ja mine linna, seal öeldakse sulle, mis sul tuleb teha!“

⁷ Aga mehed, kes koos Saulusega reisisid, seisid ehmunult; nad kuulsid küll häält, kuid ei näinud kedagi.

⁸ Aga Saulus tõusis maast üles, ja kui ta silmad avas, ei näinud ta enam. Nõnda ta talutati kättpidi Damaskusesse.

⁹ Kolm päeva oli ta pime, ei söönud ega joonud.

¹⁰ Ent Damaskuses oli jünger nimega Ananias. Issand kutsus teda nägemuses: „Ananias!“

„Issand, vaata, siin ma olen!“ vastas Ananias.

¹¹ Issand ütles talle: „Mine Sirgel tänaval Juudase majja ja küsi Tarsosest pärit Sauluse järele, sest ta on seal palvetamas.

¹² Ta on näinud nägemuses, kuidas mees nimega Ananias tuli tema juurde ja pani käed tema peale, et ta nägemise tagasi saaks!“

¹³ „Issand,“ vastas Ananias, „ma olen paljudelt kuulnud, kui palju kurja see mees on teinud sinu pühadele Jeruusalemmas.

¹⁴ Ja nüüd on ta siin ülempreestri volitusel aheldamas kõiki, kes sinu nime appi hüüavad!“

¹⁵ Aga Issand vastas Ananiasele: „Mine! See mees on minu valitud tööriist, et kanda minu nimi rahvaste ja kuningate ja Iisraeli rahva ette.

¹⁶ Sest mina tahan talle näidata, kui palju ta peab kannatama minu nime pärast!“

17 Siis Ananias läks sinna majja. Ja kui ta oma käed oli Sauluse peale pannud, ütles ta: „Vend Saul, Issand Jeesus on mind läkitanud, tema, kes sulle ilmus tee peal, et sa jälle näeksid ja saaksid täis Püha Vaimu.“

18 Otsekohe langes Sauluse silmadelt justkui soomuseid ja ta nägi jälle. Ta tõusis püsti ja laskis ennast ristida,

19 ja pärast kehakinnitust tema jõud taastus.

Saulus Damaskuses ja Jeruusalemmas

Saulus veetis mitu päeva Damaskuses jüngritega.

20 Ja otsekohe hakkas ta sünagoogides kuulutama Kristusest, et tema on Jumala Poeg.

21 Aga kõik, kes teda kuulsid, ehmusid ning küsisid: „Eks tema ole seesama, kes Jeruusalemmas hävitas selle nime appihüüdjad? Ja kes on siia tulnud selleks, et neid viia kinniseotuna ülempreestrite juurde?“

22 Ometi muutus Saulus üha võimsamaks ja ajas segadusse Damaskuses elavad juudid ning tõestas, et Jeesus on Messias.

23 Ja kui hulk päevi oli möödunud, kavatsesid juudid ta tappa.

24 Aga Saulus sai nende plaanist teada. Nad panid päevaks ja ööks isegi linnavärvate juurde valvurid, et teda tappa.

25 Kuid ühel ööl lasksid jüngrid ta korvi sees müüriava kaudu alla.

26 Kui ta jõudis Jeruusalemma, püüdis Saulus jüngritega liituda, kuid kõik kartsid teda ega uskunud, et ta on jünger.

27 Aga Barnabas võttis Sauluse, viis ta ja apostlite juurde ja rääkis neile, kuidas Saulus teel olles

oli kohanud Issandat ja temaga kõnelnud ja kuidas ta oli Damaskuses kartmatult Jeesuse nimel kuulutanud.

²⁸ Nii jäi Saulus nende juurde ja liikus vabalt Jeruusalemmas, kuulutades julgelt Issanda Jeesuse nimel.

²⁹ Ta rääkis ja vaidles ka Kreeka päritolu juutidega, aga need püüdsid teda tappa.

³⁰ Ent kui usklikud sellest teada said, viisid nad ta alla Kaisareasse ja läkitasid Tarsosesse.

³¹ Nüüd oli kogudusel rahu kogu Juudamaal, Galileas ja Samaarias, see kasvas ja edenes Issanda kartuses ning Püha Vaimu julgustusel.

Aineas ja Dorkas

³² Peetrus käis läbi kogu maa ja läks ka Lüddas elavate pühade juurde.

³³ Seal leidis ta mehe nimega Aineas, kes oli olnud halvatuna voodis maas kaheksa aastat.

³⁴ „Aineas,“ ütles Peetrus talle, „Jeesus Kristus teeb su terveks: tõuse ja sea oma ase korda!“ Ja Aineas tõusis sedamaid.

³⁵ Kõik Lüdda ja Saaroni elanikud nägid teda ja pöördusid Issanda poole.

³⁶ Aga Joppes oli naisjünger nimega Tabiita (mis tõlkes tähendab Dorkas*); ta tegi palju head ja aitas vaeseid.

³⁷ Ja neil päevil sündis, et ta jäi haigeks ja suri. Tema ihu pesti ja pandi ülemisse tuppä.

³⁸ Aga Lüdda oli Joppe lähedal. Kui jüngrid kuulsid, et Peetrus on seal, läkitasid nad kaks meest tema juurde palvega: „Tule otsekohe!“

* **9:36** Nii aramea k *tabiita* kui kreeka k *dorkas* tähendavad gaselli.

³⁹ Peetrus tõusis ja läks nendega. Joppesse jõudes juhatati ta ülemisse tuppa. Koguduse lesknaised tulid tema juurde, nutsid ja näitasid talle alussärke ja ülerõivaid, mis Dorkas nendega olles oli teinud.

⁴⁰ Aga Peetrus saatis nad kõik toast välja, laskus põlvili ja palvetas. Ta pöördus surnukeha poole ja ütles: „Tabiita, tõuse üles!“ Tema avas oma silmad ja tõusis Peetrust nähes istuma.

⁴¹ Peetrus võttis tal käest ja aitas ta jalule. Ta kutsus pühad ja lesknaised ning näitas teda neile elavana.

⁴² See sai teatavaks kogu Joppes ja paljud uskusid Issandasse.

⁴³ Ja Peetrus jäi mõneks ajaks Joppesse nahkur Siimoni juurde.

10

Korneelius kutsub Peetrust

¹ Kaisareas elas üks mees nimega Korneelius, kes oli sadakonna ülem Itaalia rügemendis.

² Tema ja kogu ta perekond olid vagad ja jumalakartlikud. Ta jagas abivajajatele heldelt ande ja palus järjekindlalt Jumalat.

³ Kui ta ühel päeval umbes üheksandal tunnil* palvetas, sai ta selge nägemuse. Ta nägi, et tema juurde tuli Jumala ingel ja ütles: „Korneelius!“

⁴ Korneelius vaatas teda hirmunult ja küsis: „Mis on, isand?“

Ingel vastas: „Sinu palved ja annetused vaestele on tõusnud Jumala ette sind meelde tuletama.“

* **10:3** Üheksas tund on kell kolm pärastlõunal.

⁵ Läkita nüüd mehed Joppesse, et tuua siia mees nimega Siimon, keda kutsutakse Peetruseks.

⁶ Ta peatub nahkur Siimoni juures, kelle maja on mere ääres. Tema räägib sulle, mida sul on vaja teha.“

⁷ Kui temaga rääkinud ingel oli lahkunud, kutsus Korneelius kaks teenrit ja ühe ustava sõduri nende hulgast, kes alati ta juures olid.

⁸ Ta jutustas neile kõigest ning läkitas nad Joppesse.

Peetruse visioon

⁹ Aga järgmisel päeval umbes kuuendal tunnil†, kui nad teed käies lähenesid linnale, läks Peetrus katusele palvetama.

¹⁰ Talle tuli nälg ja ta tahtis süüa. Aga samal ajal kui talle toitu valmistati, läks ta otsekui enesest ära.

¹¹ Ta nägi taeva olevat avatud ja sealt laskus alla anum, nagu suur palverätik, mida neljast nurgast seotuna alla maa peale lasti.

¹² Selle sees oli igasuguseid ilmamaa neljajalgseid ja roomajaid ja taeva linde.

¹³ Ja talle ütles hääl: „Tõuse, Peetrus! Ohverda ja söö!“

¹⁴ „Kindlasti mitte, Issand!“ vastas Peetrus, „Ma ei ole kunagi söönud midagi keelatud või roojast!“‡

¹⁵ Hääl ütles talle teist korda: „Mida Jumal on puhtaks kuulutanud, seda sina ära pea roojaseks!“

† **10:9** *Kuues tund* on keskpäev. ‡ **10:14** Juutidel oli keelatud süüa neljajalgseid loomi, kellel polnud sõrgu, roomajaid ja linde. Neid toite peeti ebapuhtaks. Juudid uskusid ka, et kõik teised rahvad olid ebapuhtad. Issand saadab aga Peetrusele selle nägemuse, et kutsuda Peetrust teisi rahvaid Jumala Kuningriiki tooma.

¹⁶ See sündis kolm korda, ja kohe võeti anum tagasi taevasse.

¹⁷ Samal ajal kui Peetrus juurdles nägemuse tähenduse üle, olid Korneeliuse läkitatud mehed juba Siimoni maja üles otsinud ja seisis all värava taga.

¹⁸ Nad hüüdsid ning küsisid, kas Siimon, kes on tuntud kui Peetrus, peatub seal.

¹⁹ Peetrus alles mõtles nägemuse üle, kui Vaim ütles talle: „Vaata, Siimon, kolm meest küsivad sinu järele.

²⁰ Tõuse üles ja mine alla! Ära kõhkle nendega kaasa minemast, sest mina olen nad saatnud!“

²¹ Peetrus läks alla meeste juurde ja ütles: „Mina olen see, keda te otsite. Mis asja pärast te olete tulnud?“

²² Mehed vastasid: „Me oleme tulnud sadakonna ülema Korneeliuse juurest. Ta on õiglane ja jumalakartlik mees, keda kõik juudid austavad. Tema sai pühalt inglilt käsu sind oma majja kutsuda ja kuulata sinu sõnu.“

²³ Siis Peetrus kutsus mehed sisse oma külalisteks.

Peetrus Korneeliuse majas

Järgmisel päeval asus Peetrus nendega teele ja mõned Joppe usklikud ühes temaga.

²⁴ Järgmisel päeval saabusid nad Kaisareasse. Korneelius ootas neid juba. Ta oli sugulased ja lähedased sõbrad kokku kutsunud.

²⁵ Kui Peetrus sisse astus, läks Korneelius talle vastu ja kummardus ta jalge ette maha.

²⁶ Aga Peetrus palus tal püsti tõusta ja ütles: „Tõuse üles, ka mina olen vaid inimene!“

27 Ja temaga vesteldes astus Peetrus sisse ja leidis eest suure hulga inimesi.

28 Ta ütles neile: „Te kindlasti teate, et juudi jaoks on seadusevastane käia läbi vööramaalasega või minna talle külla. Aga Jumal on mulle näidanud, et ühtegi inimest ei tohi pidada halvaks ega roojaseks.

29 Sellepärast olen ma ka igasuguse vastupanuta tulnud, kui mind kutsuti. Nüüd ma küsin, mis põhjusel te olete mind kutsunud.“

30 Korneelius vastas: „Neli päeva tagasi ma olin üheksandal tunnil oma majas palvetamas. Järsku seisis minu ees üks mees säravas rõivas

31 ning ütles: „Korneelius, sinu palvet on kuulnud ja su annid on Jumalale meelde tulnud.

32 Läkita nüüd mehed Joppesse Siimoni järele, keda kutsutakse Peetruseks. Tema on võõrsil nahkur Siimoni kojas mere ääres. Kui ta siia jõuab, räägib ta sinuga.“

33 Nõnda ma saatsin otsekohe sinu järele ja on hea, et sa tulid. Nüüd me oleme siin üheskoos Jumala ees kuulamas kõike, mis Issand sind on käskinud!“

34 Siis Peetrus hakkas rääkima: „Tõepoolest, nüüd ma mõistan, et Jumal ei eelista kedagi,

35 vaid võtab kõigi rahvaste hulgast vastu selle, kes teda kardab ja teeb õigust.

36 See on sõna, mille Jumal on läkitanud Iisraeli rahvale, kuulutades evangeeliumi rahust Jeesuse Kristuse kaudu, kes on kõikide Issand.

37 Te teate seda, mis on sündinud tervel Juudamaal, alates Galileast pärast ristimist, mida Johannes kuulutas,

³⁸ kuidas Jumal Naatsareti Jeesuse võidis Püha Vaimu ja väega ning kuidas tema käis mööda maad head tehes ja tervendades kõiki kuradi rõhutuid, sest Jumal oli temaga.

³⁹ Meie oleme kõige selle tunnistajad, mis ta on teinud Juudamaal ja Jeruusalemmas. Nad tapsid tema ristile riputades.

⁴⁰ Sellesama on Jumal kolmandal päeval üles äratanud surnuist ja lasknud tal saada avalikuks.

⁴¹ Mitte kõigele rahvale, vaid Jumala ettemääratud tunnistajaile, meile, kes me oleme temaga koos söönud ja joonud pärast seda, kui ta oli üles tõusnud surnuist.

⁴² Ja tema on käskinud meid rahvale kuulutada ja tunnistada, et tema on Jumala poolt määratud elavate ja surnute kohtumõistja.

⁴³ Temast tunnistavad kõik prohvetid, et igaüks, kes temasse usub, saab tema nime läbi pattude andeksandmise!“

⁴⁴ Kui Peetrus alles neid sõnu rääkis, langes Püha Vaim kõikide peale, kes seda sõnumit kuulsid.

⁴⁵ Ja kõik need ümber lõigatud usklikud, kes olid Peetrusega kaasa tulnud, jahmusid sellest, et Püha Vaimu and valati välja ka teiste rahvaste peale.

⁴⁶ Sest nad kuulsid neid võõraid keeli rääkimas ja Jumalat ülistamas.

Siis Peetrus ütles:

⁴⁷ „Kas keegi võib vett keelata, et ei ristitaks neid, kes on saanud Püha Vaimu täpselt nagu meie?“

⁴⁸ Ja ta käskis neid ristida Jeesuse Kristuse nimesse. Siis nad palusid Peetrust jääda veel mõneks päevaks nende juurde.

11

Peetrus selgitab oma tegusid

¹ Juudamaal elavad apostlid ja usklikud kuulsid, et ka teised rahvad olid Jumala sõna vastu võtnud.

² Ja kui Peetrus tuli üles Jeruusalemma, riidlesid ümberlõigatud usklikud temaga:

³ „Sina oled läinud ümberlõikamata meeste juurde ja söönud koos nendega!“

⁴ Siis Peetrus parandas nende arusaama ja selatas neile asja algusest peale:

⁵ „Mina olin Joppe linnas palvetamas ja nägin otsekui enesest ära olles nägemust: seal laskus alla anum, nagu suur palverätik, mida nelja nurka pidi lasti alla taevast, ja see tuli otse minu juurde.

⁶ Ja kui ma seda tähelepanelikult vaatasin, nägin ma ilmamaa neljajalgseid loomi, metsloomi, roomajaid ja taeva linde.

⁷ Ja ma kuulsin ka häält mulle ütlemas: „Tõuse, Peetrus! Ohverda ja söö!“

⁸ Aga mina ütlesin: „Kindlasti mitte, Issand! Sest ma pole kunagi suu sisse võtnud midagi keelatud või roojast!“

⁹ Siis vastas mulle teist korda hääl taevast: „Mida Jumal on puhtaks kuulutanud, seda sina ära pea roojaseks!“

¹⁰ See sündis kolm korda, ja kõik tõmmati jälle taevasse.

¹¹ Ja vaata, samal hetkel seisid maja ees need kolm meest, kes olid Kaisareast läkitatud minu juurde.

¹² Vaim ütles mulle, et ma lähaksin nendega kaasa kõhklemata. Minuga tulid ka need kuus venda ja me läksime selle mehe majja.

13 Ja ta jutustas meile, kuidas ta oli näinud inglit oma majas seismas ja ütlemas: „Läkita neli inimest Joppesse Siimoni järele, keda kutsutakse Peetruseks.

14 Ta toob sulle sõnumi, mille läbi sina ja kogu su pere saate päästetud.“

15 Nii kui ma hakkasin rääkima, langes Püha Vaim nende peale nii nagu meiegi peale alguses.

16 Siis meenus mulle Issanda sõna, kuidas ta ütles: „Johannes ristis küll veega, aga teid ristitakse Püha Vaimuga.“

17 Kui nüüd Jumal on andnud neile sama anni kui meilegi, kes me usume Issandasse Jeesusesse Kristusesse, kes olen siis mina, et Jumalat keelata?“

18 Seda kuuldes polnud neil enam vastuväiteid ja andsid Jumalale au, öeldes: „Siis on Jumal ka teistele rahvastele andnud meelearanduse eluks!“

Antiookia kogudus

19 Need, kes olid Stefanose pärast tekkinud tagakiusu ajal laiali pillutatud, käisid mööda maad Foiniikiani, Küprose saareni ja Antiookiani, kuulutades sõna ainult juutidele.

20 Nende hulgas oli ka Küprose ja Küreene mehi, need rääkisid pärast Antiookiasse jõudmist ka kreeklastele, kuulutades neile evangeeliumi Issandast Jeesusest.

21 Issanda käsi oli nendega ning suur hulk uskus ja pöördus Issanda poole.

22 Aga jutt nendest jõudis Jeruusalemma koguduse kõrvu ja nad läkitasid Barnabase Antiookiasse.

²³ Kui ta sinna jõudis ja Jumala armu nägi, sai ta rõõmsaks ja julgustas kõiki jääma oma südameis Issandale ustavaks.

²⁴ Ta oli hea mees, täis Püha Vaimu ja usku. Ja palju inimesi toodi Issanda juurde.

²⁵ Siis läks Barnabas Tarsosesse Saulust otsima,

²⁶ ja kui ta leidis tema, tõi ta Antiookiasse. Ja nad käisid terve aasta koos koguduses ja õpetasid suurt hulka rahvast. Ja Antiookias hakati jüngreid esimest korda nimetama kristlasteks.

²⁷ Neil päevil tuli prohveteid Jeruusalemmast alla Antiookiasse.

²⁸ Üks neist, Agabos nimi, tõusis püsti ja andis Vaimu läbi teada, et suur nälg on tulemas üle Rooma valduste. (Nõnda ka sündis keiser Klaudiuse valitsemise ajal.)

²⁹ Siis iga jünger otsustas saata Juudamaal elavatele vendadele abi vastavalt oma võimalustele.

³⁰ Seda nad tegidki, läkitades annetused Barnabase ja Sauluse kaudu koguduste vanematele.

12

Peetruse imeline põgenemine vanglast

¹ Aga sel ajal pistis kuningas Heroodes käe mõnede külge kogudusest, et neile kurja teha.

² Ta tappis mõõgaga Jaakobuse, Johannese venna.

³ Kui ta nägi, et see juutidele meeldis, mõtles ta kinni võtta ka Peetruse. See oli hapnemata leibade pühal.

⁴ Herodes vahistas Peetruse ja heitis ta vangis, andes ta nelja neljamehelise sõdurite salga valvata. Herodes kavatses ta pärast paasapühi kottumõistmiseks rahva ette tuua.

⁵ Nõnda siis oli Peetrus vangis, aga kogudus palvetas tuliselt Jumala poole tema pärast.

⁶ Ööl enne seda, kui Herodes tahtis ta kottu ette tuua, magas Peetrus kahe sõduri vahel kahe ketiga aheldatult, ja tunnimehed valvasid sissepääsu juures.

⁷ Ja vaata, järsku ilmus Issanda ingel ja valgus säras vangikongis. Ingel lõi Peetrust vastu külge ja äratas ta üles. „Ruttu, tõuse üles!“ ütles ta ja ahelad langesid Peetruse randmetelt.

⁸ Siis ingel ütles talle: „Pane riided selga ja sandaalid jalga.“ Ja Peetrus tegi nii. „Pane kuub endale ümber ja järgne mulle,“ ütles ingel.

⁹ Peetrus tuli tema järel vanglast välja ega teadnud, et see, mis ingel tegi, päriselt sündis; ta mõtles, et ta nägi nägemust.

¹⁰ Nad möödusid esimesest ja teisest valvepostist ja jõudsid linna viiva raudvärava juurde. See avanes neile iseenesest ja nad väljusid. Kui nad olid kõndinud ühe tänavapikkuse, jättis ingel ta järsku maha.

¹¹ Siis Peetrus tuli enesesse tagasi ja ütles: „Nüüd ma tean ilma igasuguse kahtluseta, et Issand on läkitanud oma ingli ja on mind päästnud Heroodese käest ja kõigest, mida juudi rahvas ootas.“

¹² Ja märgates, kus ta on, tuli ta Maarja maja juurde, kes on Markuseks hüütava Johannese ema. Sinna oli palju inimesi kogunenud palvetama.

13 Peetrus koputas väravale ja teenijatüdruk nimega Roode tuli sinna kuulutama.

14 Kui ta Peetruse hääle ära tundis, oli ta nii rõõmus, et jooksis tagasi ust avamata ja hüüdis: „Peetrus on värava juures!“

15 „Sa oled arust ära,“ ütlesid nad talle. Aga kui ta kinnitas, et see on nõnda, ütlesid nad: „See on tema ingel!“

16 Aga Peetrus koputas edasi. Kui nad ukse avasid, nägid nad teda ja jahmusid.

17 Peetrus aga viipas käega, et nad vait oleksid, ja jutustas neile, kuidas Issand oli ta vanglast välja toonud. „Rääkige sellest Jaakobusele ja vendadele!“ ütles ta ja läks sealt ära teise kohta.

18 Aga hommikul oli suur segadus sõdurite hulgas, kui nad püüdsid aru saada, mis Peetrusega oli juhtunud.

19 Ja kui Herodes laskis paiga põhjalikult läbi otsida ja teda ei leidnud, kuulas ta vangivalvurid üle ja käskis nad hukata.

Heroodese surm

Siis läks Herodes Juudamaalt Kaisareasse ja jäi sinna mõneks ajaks.

20 Ent Herodes kandis viha Tüürose ja Siidoni rahva peale. Need tulid ühel meelel tema juurde ja, saanud kuninga kambriülema Blastose poolehoiu, palusid rahu; sest nad said oma toidu kuninga aladelt.

21 Määratud päeval istus Herodes kuninglikku rüüd kandes oma troonil ja pidas rahvale kõne.

22 Rahvas hüüdis: „See ei ole inimese, vaid jumala hääl!“

²³ Aga otsekohe lõi teda Issanda ingel, sest et ta ei andnud au Jumalale. Ja ussidest sööduna ta suri.

²⁴ Aga Jumala sõna kasvas ja levis.

Barnabase ja Sauluse läkitamine

²⁵ Ja Barnabas ja Saulus tulid tagasi Jeruusalemmast, kui nad olid täitnud oma ülesande, ning võtsid enestega ühes ka Johannese, keda hüüti Markuseks.

13

¹ Aga Antiookias olevas koguduses oli prohvetid ja õpetajaid: Barnabas, Siimeon, keda kutsuti Nigeriks, Luukius Küreenest, Manaeen (kes oli kasvanud üles koos nelivürst Heroodesega) ja Saulus.

² Kui nad olid parasjagu Issandat teenimas ja paastumas, ütles Püha Vaim: „Eraldage minule Barnabas ja Saulus tööle, milleks ma olen nad kutsunud!“

³ Siis nad paastusid ja palvetasid, panid oma käed nende peale ning saatsid nad teele.

Küprosel

⁴ Kui Püha Vaim oli nad teele läkitanud, tulid nad kahekesi Seleukeiasse ja purjetasid Küprosele.

⁵ Ja kui nad jõudsid Salamisesse, kuulutasid nad Jumala sõna juudi sünagoogides. Neil oli ka Johannes abiliseks.

⁶ Nad käisid läbi terve saare Pafosest saadik. Seal kohtasid nad juudi nõida ja valeprohvetit, Barjeesus nimi,

⁷ kes oli prokonsul Sergius Pauluse saatja. Prokonsul, terane mees, kutsus Barnabase ja

Sauluse enese juurde, sest ta soovis kuulata Jumala sõna.

⁸ Aga nõid Elümas (sest seda tema nimi tähendab) oli nende vastu ja püüdis prokonsulit usust kõrvale kallutada.

⁹ Aga Saulus, keda hüütakse ka Pauluseks, täis Püha Vaimu, vaatas teravalt Elümase peale ja ütles:

¹⁰ „Sa oled kuradi poeg ja kõige õiguse vaenlane! Sa oled täis valet ja kõiksugu trikke. Kas sa kunagi ei lakka Issanda sirgeid teid väänamast?”

¹¹ Ja nüüd, vaata, Issanda käsi tuleb sinu peale. Sa jääd pimedaks ega näe päikest tükil ajal!“

Otsekohe langes tema peale udu ja pimedus, ja ta kobas enda ümber, otsides talutajaid.

¹² Kui prokonsul nägi, mis juhtus, uskus ta ja oli hämmastunud Issanda õpetusest.

Pisiidia Antiookias

¹³ Paulus ja tema kaaslased purjetasid edasi Pafosest Pergesse Pamfüülias, kus Johannes lahkus neist ja pöördus tagasi Jeruusalemma.

¹⁴ Aga nemad läksid Pergest edasi Pisiidia Antiookiasse. Hingamispäeval nad läksid sünagoogi ja istusid maha.

¹⁵ Pärast Seaduse ja Prohvetite ettelugemist saatsid sünagoogi juhid neile sõna: „Mehed-vennad, kui teil on julgustav sõnum rahva jaoks, siis öelge!“

¹⁶ Siis tõusis Paulus püsti, viipas käega ja ütles: „Israeli mehed ja teie, kes te kardate Jumalat, kuulge!”

¹⁷ Iisraeli rahva Jumal valis meie isad ja tõstis üles selle rahva, kui nad Egiptuses elasid, ja tõi nad sealt välja kõrgele tõstetud käsivarrega;

18 ja neljakümne aasta jooksul ta talus nende käitumist kõrbes;

19 ja ta hävitas seitse rahvast Kaananimaal ja andis nende maa oma rahvale pärandiks.

20 Kõik see võttis umbes nelisada viiskümmend aastat.

Ja pärast seda andis Jumal neile kohtumõistjaid prohvet Saamueli ajani.

21 Ja seejärel nad palusid endale kuningat, ja Jumal andis neile neljakümneks aastaks Sauli, Kishi poja Benjamini suguvõsast.

22 Pärast Sauli eemaldamist tõstis ta neile kuningaks Taaveti. Tema kohta ta tunnistas: „Ma olen leidnud Taaveti, Iisai poja, minu südame järgi mehe, kes teeb kõik mu tahtmist mööda.“

23 Sellesama mehe järeltulijate hulgast on Jumal oma tōotust mööda tōstnud Jeesuse Iisraelile Päästjaks.

24 Enne Jeesuse tulekut kuulutas Johannes meelearanduse ristimist kogu Iisraeli rahvale.

25 Kui Johannes oli oma tööd lõpetamas, ütles ta: „Mina ei ole see, kelle teie arvate minu olevat. Pärast mind tuleb tema, kelle sandaale ei ole mina väärt lahti siduma.“

26 Mehed-vennad, Aabrahami soo lapsed, ja need teie hulgas, kes Jumalat kardavad: meile on läkitatud see päästesõna.

27 Sest Jeruusalemma elanikud ja nende ülemad ei tundnud teda ära, ja saatsid nõnda oma kohtuotsusega täide prohvetite ütlused, mida igal hingamispäeval loetakse.

28 Ja ühtegi surmasüüd leidmata palusid nad Pilaatust, et ta hukataks.

²⁹ Ja kui nad olid täide saatnud kõik, mis temast oli kirjutatud, võtsid nad ta ristipuult maha ja panid hauda.

³⁰ Jumal aga äratas ta surnuist üles.

³¹ Ja tema ilmus palju päevi neile, kes temaga olid tulnud Galileast üles Jeruusalemma. Need-samad on nüüd tema tunnistajad rahva ees.

³² Ja meie kuulutame teile rõõmusõnumit isadele antud töotusest,

³³ et Jumal Jeesust üles äratades on täielikult täitnud töotuse nende lastele, meile – nagu ka teises laulus on kirjutatud:

„Sina oled minu Poeg,
täna ma sünnitasin sinu.“

³⁴ Et Jumal tema on surnuist üles äratanud, nii et tal iialgi ei ole tarvis kõduneda, sellest on ta öelnud nõnda:

„Mina täidan teile need Taavetile antud pühad ja kindlad töötused!“

³⁵ Sellepärast ta ütleb ka teises paigas:

„Sina ei lase oma Pühal näha kõdunemist!“

³⁶ Kui Taavet oli täitnud oma sugupõlve ajal Jumala eesmärgi, uinus ta magama ja maeti oma esivanemate juurde ning ta ihu kõdunes.

³⁷ Aga see, kelle Jumal on üles äratanud, ei kõdunenud.

³⁸ Seepärast, mehed-vennad, olgu teile teada, et tema kaudu kuulutatakse teile teie pattude andeksandmist,

³⁹ ja et igaüks, kes usub, mõistetakse õigeks tema sees kõigest sellest, millest te ei võinud õigeks saada Moosese käsuõpetuse kaudu.

⁴⁰ Vaadake siis, et teile ei juhtuks, mis on öeldud prohvetite kirjades:

⁴¹ „Vaadake, te põlastajad,
ja imestage ja hävige.

Sest ma teen ühe teo teie päevil,
teo, mida te ei usuks,
kui keegi seda teile jutustaks.“ “

⁴² Aga kui juudid olid sünagoogist lahkumas, paluti apostleid ka järgmisel hingamispäeval neid asju rääkima.

⁴³ Kui kogudus sünagoogist lahkus, järgis palju juute ja juudiusku pöördunud jumalakartlikke Paulust ja Barnabast, kes nendega kõnelesid ja kutsusid neid jääma Jumala armusse.

⁴⁴ Järgmisel hingamispäeval kogunes peaaegu kogu linn Issanda sõna kuulama.

⁴⁵ Rahvahulki nähes muutusid juudid väga kadedaks ja vaidlesid pilgates vastu Pauluse sõnadele.

⁴⁶ Paulus ja Barnabas aga vastasid neile julgelt: „Meie pidime kõnelema Jumala sõna esmalt teile. Aga kuna teie lükkasite selle tagasi ega arva end igavest elu väärivat, siis me pöördume nüüd teiste rahvaste poole.

⁴⁷ Sest nõnda on Issand meid käskinud: „Ma olen pannud sind rahvastele valguseks, et sa oleksid päästeks maailma otsani.“ “

⁴⁸ Seda kuuldes mittejuudid rõõmustasid ja ülistasid Issanda sõna ja said usklikuks, nii palju kui neid oli määratud igaveseks eluks.

⁴⁹ Ja Issanda sõna levis kogu piirkonnas.

⁵⁰ Aga juudid ässitasid kõrgemast seisusest jumalakartlikke naisi ja linna tähtsaid mehi, õhutades

neid taga kiusama Paulust ja Barnabast, ning ajasid nad välja oma piirkonnast.

⁵¹ Nemad aga raputasid tolmu oma jalgadelt nende peale ja tulid Ikoonioni.

⁵² Aga jüngrid said täis rõõmu ja Püha Vaimu.

14

Ikoonionis

¹ Ikoonionis läksid Paulus ja Barnabas nagu tavaliselt juudi sünagoogi. Nad kõnelesid seal nõnda, et suur hulk juute ja kreeklasi sai usklikuks.

² Aga uskmatud juudid õhutasid üles ja ärritasid teiste rahvaste meeled vihale vendade vastu.

³ Nõnda jäid Paulus ja Barnabas sinna kauemaks, kuulutades julgesti Issandat, kes andis tunnistust oma armusõnale ja laskis sündida nende käte läbi tunnustähti ja imetegusid.

⁴ Aga linna elanikud jagunesid kaheks: mõned olid juutide, teised apostlite poolt.

⁵ Teised rahvad ja juudid tahtsid koos oma ülematega apostleid teotada ja nad kividega surnuks visata.

⁶ Aga nad said sellest teada ja põgenesid Lükaoonia linnadesse Lüstrasse ja Derbesse ja nende ümbruskonda,

⁷ kus nad jätkasid evangeeliumi kuulutamist.

Lüstras ja Derbes

⁸ Ja Lüstras istus maas üks mees, kes oli sünnist saati jalust halvatud ja polnud kunagi kõndinud.

⁹ Ta kuulis Paulust kõnelemas. Kui Paulus talle otsa vaadates nägi, et tal oli usku terveks saada,

¹⁰ hüüdis ta: „Tõuse püsti oma jalgadele!“ Ja mees hüppas kohe püsti ja kõndis.

11 Kui rahvahulgad nägid, mis Paulus oli teinud, tõstsid nad häält Lükaoonia keeles: „Jumalad on inimeste kujul alla tulnud meie juurde!“

12 Barnabast nad kutsusid Zeusiks ja Paulust Hermeseks, sest tema pidas kõnet.

13 Ja linna ääres asuva Zeusi templi preester tõi pullid ja lillevanikud linnavärvate juurde, sest ta tahtis koos rahvaga neile ohvrit tuua.

14 Aga kui apostlid Barnabas ja Paulus seda kuulsid, käristasid nad oma rõivad katki ja tormasid rahva hulka, hüüdes:

15 „Mehed, miks te seda teete? Meiegi oleme teiesugused inimesed. Me kuulutame teile evangeeliumi, et te neist kasutatutest asjadest pöörduksite elava Jumala poole, kes on teinud taeva ja maa ja mere ja kõik, mis on nende sees.

16 Varasematel aegadel on ta lasknud rahvastel oma teed minna.

17 Ja ometi ei ole jätnud andmata tunnistust iseendast, näidates oma headust: ta on andnud teile vihma taevast ja saaki nende aastaaegadel, andnud teile külluslikult toitu ja täitnud teie südant rõõmuga.“

18 Isegi nende sõnadega oli neil raske hoida tagasi rahvahulka, et see neile ei ohverdaks.

19 Siis Antiookiast ja Ikoonionist tulid mõned juudid ja võitsid rahvahulga enda poole. Nad loopisid Paulust kividega ning lohistasid ta linnast välja, pidades teda surnuks.

20 Aga kui jüngrid olid kogunenud tema ümber, tõusis Paulus üles ja läks tagasi linna. Järgmisel päeval lahkusid tema ja Barnabas Derbesse.

Tagasipöördumine Antiookiasse Süürias

²¹ Ja kui nad selles linnas olid evangeeliumi kuulutanud ja suur hulk oli jüngriteks saanud, pöördusid nad tagasi Lüstrasse, Ikoonioni ja Antiookiasse,

²² kinnitades jüngrite hingi, julgustades neid jääma ususse. „Me peame sisenema Jumala Kuningriiki läbi paljude katsumuste,“ ütlesid nad.

²³ Ja kui Paulus ja Barnabas neile igas koguduses olid määranud vanemad, jätsid nad palvetades ja paastudes nemad Issanda hooleks, kellesse nad nüüd uskusid.

²⁴ Pärast Pisiidia läbimist jõudsid nad Pamfüüliasse,

²⁵ ja kui nad Perges olid sõna kuulutanud, läksid nad Ataaliasse.

²⁶ Ataaliast nad purjetasid Antiookiasse, kus nad olid usaldatud Jumala armu alla töö jaoks, mille nad nüüd olid lõpetanud.

²⁷ Sinna jõudes kogusid nad koguduse kokku ja andsid aru kõigest, mis Jumal oli nende läbi teinud, ja et ta rahvastele oli avanud usu ukse.

²⁸ Ja nad jäid sinna jüngritega kauemaks ajaks.

15

Jeruusalemma nõukogu

¹ Mõned mehed tulid Juudamaalt alla Antiookiasse ja õpetasid vendi: „Kui te ei lase endid Moosese kombe kohaselt ümber lõigata, siis te ei saa päästetud.“

² Sellest tõusis tüli ning Paulusel ja Barnabasel oli nendega suur vaidlus. Siis määrati nii, et

Paulus ja Barnabas lähevad koos mõne teise usklikuga Jeruusalemma selles asjas apostlite ja vanematega kohtuma.

³ Kogudus saatis nad teele ja kui nad reisisid läbi Foiniikia ja Samaaria, jutustasid nad üksikasjalikult, kuidas mittejuudid olid pöördunud. See sõnum rõõmustas vendi väga.

⁴ Ja kui nad Jeruusalemma saabusid, võtsid kogudus, apostlid ja vanemad nad südamlikult vastu, kellele nad andsid teada kõigest, mis Jumal oli nende läbi teinud.

⁵ Siis mõned variseride hulgast, kes olid saanud usklikuks, tõusid püsti ja ütlesid: „Neid tuleb ümber lõigata ja nõuda Moosese Seaduse pidamist.“

⁶ Apostlid ja vanemad tulid kokku asja arutama.

⁷ Pärast pikka vaidlust tõusis Peetrus püsti ja ütles: „Vennad, te teate, et mõni aeg tagasi tegi Jumal teie hulgas valiku, et minu suu läbi kuuleksid teised rahvad evangeeliumi sõna ja usuksid.

⁸ Ja südametundja Jumal näitas, et ta on nad vastu võtnud, andes neile Püha Vaimu nagu meilegi.

⁹ Ta ei ole teinud vahet meie ja nende vahel, sest ta puhastas usu läbi nende südamed.

¹⁰ Mispärast te nüüd kiusate Jumalat, soovides panna jüngrite kaela iket, mida ei ole suutnud kanda ei meie isad ega meie?

¹¹ Ent meie usume, et me oleme Issanda Jeesuse armu läbi päästetud samal kombel nagu nemadki!“

¹² Kogudus jäi vaikseks, kui nad kuulasid, kuidas Barnabas ja Paulus jutustasid imelistest tunnustähedest ja imedest, mida Jumal oli teinud rahvaste hulgas nende läbi.

¹³ Kui nad olid jutu lõpetanud, võttis Jakoobus sõna: „Vennad, kuulake mind!

¹⁴ Siimon on meile selgitanud, kuidas Jumal esmalt võttis eesmärgiks valida oma nimele rahvast paganate hulgast.

¹⁵ Sellega lähevad kokku prohvetite sõnad, nagu on kirjutatud:

¹⁶ „Pärast seda ma tulen tagasi
ja ehitan üles Taaveti langenud telgi.

Ja ehitan üles selle varemed
ja taastan selle uuesti,

¹⁷ et muudki inimesed otsiksid Issandat
ja kõik rahvad, kelle üle on nimetatud minu
nimi,

ütleb Issand, kes teeb seda,

¹⁸ mis on teada igavikust alates.“

¹⁹ Seepärast otsustan mina, et me ei teeks seda raskeks neile, kes teiste rahvaste seast pöörduvad Jumala poole.

²⁰ Vaid selle asemel kirjutaksime neile, et nad hoiduksid ebajumalate ohvrilihast, sugukõlvatusest, lämbunud loomade lihast ja verest.

²¹ Sest Moosest on ammustest aegadest alates kuulutatud igas linnas ning loetud igal hingamispäeval sünagoogides.“

Nõukogu kiri usklitele paganate hulgast

²² Siis apostlid ja vanemad ühes kogudusega otsustasid valida endi hulgast mõned mehed ja saata need Antiookiasse koos Barnabase ja Paulusega. Nad valisid Juudase (Barsabaseks kutsutu) ja Siilase, kaks meest, kes mõlemad olid juhid vendade hulgast.

²³ Nendega nad saatsid järgmise kirja:
Apostlid ja vanemad, teie vennad,
Teiste rahvaste päritolu vendadele ja õdedele,
kes elavad Antiookias, Süürias ja Kiliikias:

Tervitused.

²⁴ Me oleme kuulnud, et mõned meie hulgast
on välja läinud ilma meie heakskiiduta ja oma
kõnedega teid segadusse ajanud ja teie hinge
rahatuks teinud.

²⁵ Nõnda me oleme otsustanud valida mõned
mehed ja saata need teie juurde koos meie kallite
sõprade Barnabase ja Paulusega,

²⁶ meestega, kes on pannud oma elu kaalule
meie Issanda Jeesuse Kristuse nime pärast.

²⁷ Seepärast me läkitasime Juudase ja Siilase
kinnitama suusõnal seda, mida me kirjutame.

²⁸ Sest Püha Vaim ja meie oleme arvanud
heaks, et teid ei tohi koormata millegagi peale
nende nõudmiste:

²⁹ te peate hoiduma ebajumalate ohvrilihast,
verest, lämbunud loomade lihast ja sugukõlvatusest.
Te teete hästi, kui te neist hoidute.

Jumalaga!

³⁰ Nii nad saadeti teele ja nad tulid alla Antiooki-
asse, kutsusid kokku koguduse ja andsid kirja üle.

³¹ Kui nad seda olid lugenud, said nad rõõmsaks
selle julgustava sõnumi üle.

³² Juudas ja Siilas, kes ka ise olid prohvetid, jul-
gustasid usklikke mitmete sõnadega ja kinnitasid
neid.

³³ Aga kui nad seal olid mõnda aega viibinud,
saatsid usklikud nad rahu õnnistustega minema
nende juurde, kes neid olid läkitanud.

³⁴ Ja see tundus hea, et Siilas jääb sinna.

³⁵ Aga Paulus ja Barnabas jäid Antiookiasse, õpetades ja kuulutades Issanda sõna.

Lahkarvamus Pauluse ja Barnabase vahel

³⁶ Mõni aeg hiljem ütles Paulus Barnabasele: „Lähme jälle vaatama usklikke kõikides linnades, kus me oleme kuulutanud Issanda sõna, kuidas neil läheb.“

³⁷ Barnabas tahtis võtta kaasa ka Johannese, keda kutsutakse Markuseks,

³⁸ aga Paulus ei pidanud seda õigeks, sest ta oli neid Pamfüülias maha jätnud ega olnud ühes nendega läinud tööle.

³⁹ Sellest tekkis äge vaidlus, nii et nad läksid lahku ning Barnabas võttis kaasa Markuse ja purjetas Küprosele.

⁴⁰ Paulus valis aga Siilase ja läks teele, jättes usklikud Issanda armu hooleks.

⁴¹ Ta käis läbi Süüria ja Kiliikia, kinnitades kogudusi.

16

Timoteos ühineb Pauluse ja Siilasega

¹ Paulus saabus Derbesse ja seejärel Lüstrasse. Ja ennäe, seal elas jünger, Timoteos nimeks, uskliku juuditari poeg. Tema isa oli kreeklane.

² Tema kohta andsid Lüstra ja Ikoonioni usklikud hea tunnistuse.

³ Paulus soovis teda teekonnale kaasa võtta ja ta lõi tema ümber kohalike juutide pärast, sest need kõik teadsid, et Timoteose isa oli kreeklane.

⁴ Kui nad käisid linnast linna, andsid nad kogudustele järgimiseks need korraldused, mis

apostlid ja vanemad olid Jeruusalemmas otsustanud.

⁵ Sel viisil said kogudused tugevaks usus ja nende arv kasvas iga päevaga.

Pauluse nägemus mehest Makedoonias

⁶ Paulus ja tema kaaslased käisid läbi Früügia ja Galaatia alade, sest Püha Vaim oli keelanud neil sõna kuulutada Aasia provintsideks.

⁷ Kui nad jõudsid Müüsia piiri äärde, püüdsid nad matkata Bitüüniasse, kuid Jumala Vaim keelas neid.

⁸ Nii tulid nad Müüsiast möödudes alla Troasesse.

⁹ Paulus nägi öösel nägemust Makedoonia mehest, kes seisis ja palus teda: „Tule Makedooniasse ja aita meid!“

¹⁰ Nii kui Paulus oli nägemust näinud, seadsime endid kohe Makedooniasse minekuks valmis, sest me mõistsime, et Jumal on meid kutsunud neile evangeeliumi kuulutama.

Lüüdia pöördumine

¹¹ Me läksime Troases merele ja purjetasime otse Samotraakesse, ja järgmisel päeval Neapolis.

¹² Sealt läksime Filippisse, mis on Rooma asundus ja tähtis linn selles Makedoonia osas. Sinna linna me jäime mitmeks päevaks.

¹³ Hingamispäeval me läksime linnavärvast välja jõe äärde, kus me lootsime leida sobivat paika palvetamiseks. Me istusime maha ja hakkasime juttu rääkima sinna kokku tulnud naistega.

¹⁴ Üks neist oli Lüüdia, purpurkanga müüja Tüatiira linnast, kes armastas Jumalat. Issand avas tema südame, nii et ta pani tähele Pauluse sõnumit.

15 Aga kui Lüüdia ja ta pere olid ristitud, palus ta meil tulla tema koju. „Kui te peate mind Issandale ustavaks,“ ütles ta, „siis tulge ja peatuge minu majas!“ Ja ta käis meile peale.

Paulus ja Siilas vanglas

16 Üks kord kohtasime palvepaika minnes orjatori, kellel oli lausuja vaim. Ta teenis oma isandatele suurt raha tuleviku ennustamisega.

17 See tüdruk käis Pauluse ja meie kannul ja karjus: „Need mehed on kõigekõrgema Jumala sulased, kes kuulutavad teile, kuidas saada päästetud.“

18 Seda tegi ta palju päevi. Lõpuks tüütas ta Pauluse nii ära, et too pööras ümber ja ütles vaimule: „Ma käsin sind Jeesuse Kristuse nimel: mine temast välja!“ Ja selsamal tunnil vaim lahkus temast.

19 Kui nüüd orjatori isandad said aru, et nende lootus raha teenida on lõppenud, võtsid nad Pauluse ja Siilase kinni ja tirisid nad turuplatsile linnavõimude ette.

20 Nad viisid nad linnavanemate ette ja ütlesid: „Need mehed on juudid ja nad tekitavad meie linnas segadust,

21 levitades kombeid, mida seadus ei luba meil kui roomlastel vastu võtta ega järgida.“

22 Ja rahvahulk ühines rünnakuga Pauluse ja Siilase vastu. Linnavanemad käskisid neid alasti võtta ja kaigastega peksta.

23 Ja kui nad olid neid rängalt peksnud, heitsid nad apostlid vanglasse ja käskisid vangivalvurit neid hoolsalt valvata.

24 Saanud sellised ranged korraldused, heitis valvur nad sisemisse vangikongi ja pani nende jalad pakku.

25 Umbes südaöö paiku Paulus ja Siilas palvetasid ja laulsid ülistust Jumalale, ja teised vangid kuulasid neid.

26 Ja järsku sündis nii suur maavärin, et vangla alusmüürid värisesid. Ja otsekohe avanesid kõik ukсед ja kõikide ahelad purunesid.

27 Kui nüüd vangivalvur üles ärkas ja nägi vanglauksi lahti olevat, võttis ta mõõga ja kavatses end tappa, arvates, et vangid on põgenenud.

28 Aga Paulus hüüdis: „Ära tee enesele kurja! Me oleme kõik siin!“

29 Valvur lasi tuua tuld, tormas sisse ja langes värisedes Pauluse ja Siilase ette maha.

30 Siis juhatas ta nad välja ja küsis: „Isandad, mis ma pean tegema, et saada päästetud?“

31 Nad ütlesid: „Usu Issandasse Jeesusesse, siis saad päästetud sina koos oma perega!“

32 Ja nad kuulutasid Issanda sõna temale ja kõigile, kes olid tema majas.

33 Vangivalvur võttis Pauluse ja Siilase selsamal öötunnil endaga kaasa ja pesi nende haavad. Siis ristiti tema, ta pere ja kõik ta kodakondsed.

34 Ta tõi nad oma koju ja kattis neile laua. Ta oli väga rõõmus, et ta kogu perekonnaga oli hakanud uskuma Jumalasse.

35 Päeva saabudes läkitasid linnavanemad kohtuteenreid vangivalvurile ütleva: „Vabasta need mehed!“

³⁶ Vangivalvur teatas Paulusele: „Linnavane-mad on käskinud sinu ja Siilase vabaks lasta! Te võite rahus minna!“

³⁷ Aga Paulus ütles neile: „Nad on meid avalikult peksnud ilma kohut mõistmata, kuigi me oleme Rooma kodanikud; nad on meid vangi heitnud ja tahavad nüüd meist salaja lahti saada? Ei! Las nad tulevad ja saadavad meid ise välja.“

³⁸ Kohtuteenrid kandsid sellest linnavane-matele ette, ja kui need kuulsid, et Paulus ja Siilas on Rooma kodanikud, löid nad kartma.

³⁹ Nad tulid ja palusid neilt vabandust, tõid nad vanglast välja ja palusid linnast lahkuda.

⁴⁰ Siis tulid Paulus ja Siilas vanglast välja ja läksid Lüüdia juurde, kus nad kohtusid vendadega ja julgustasid neid. Siis nad lahkusid.

17

Tessaloonikas

¹ Kui nad olid läinud läbi Amfipolise ja Apol-loonia, jõudsid nad Tessaloonikasse, kus oli juudi sünagoog.

² Ja Paulus läks, nagu tal kombeks oli, nende juurde sünagoogi, ja arutles nendega kolmel hingamispäeval Jumala sõna üle,

³ selgitades ja tõestades, et Messias pidi kan-natama ja surnuist üles tõusma. „See Jeesus, keda mina teile kuulutan, ongi Messias!“ ütles ta.

⁴ Mõned neist lasksid end veenda ja ühinesid Pauluse ja Siilasega, samuti ühines suur hulk ju-malakartlikke kreeklasi ja rohkesti suursuguseid naisi.

⁵ Aga õpetuse vastu seisvad juudid said kadedaks, nad võtsid turuplatsilt kaasa mõningaid kurje mehi ja rahvahulki üles kihutades korraldasid linnas mässi. Nad ründasid Jaasoni maja, otsides Paulust ja Siilast, et neid välja rahva ette tuua.

⁶ Aga kui nad neid ei leidnud, vedasid nad Jaasoni ja mõned teised usklikud linna valitsejate ette ja karjusid: „Need mehed, kes kogu ilma on pea peale pööranud, on nüüd siia tulnud

⁷ ja Jaason on nad vastu võtnud. Nad rikuvad keisri korraldusi, rääkides ühest teisest kuningast, keda kutsutakse Jeesuseks!“

⁸ Seda kuuldes rahvahulk ja linna valitsejad ärritusid, kuid

⁹ saades Jaasonilt ja teistelt tagatise, lasksid neil minna.

Beroias

¹⁰ Usklikud saatsid Pauluse ja Siilase öö saabudes Beroiasse. Sinna jõudes läksid nad juudi sünagoogi.

¹¹ Beroias olid inimesed mõistlikumad kui Tessaloonikas; nemad võtsid sõna vastu innukalt ja uurisid iga päev Pühakirjast, kas Paulus rääkis õigust.

¹² Paljud juudid hakkasid uskuma, samuti rohkesti kõrgemast seisusest kreeka naisi ja mehi.

¹³ Aga kui Tessaloonika juudid said teada, et Paulus ka Beroias kuulutab Jumala sõna, tulid nad ka sinna rahvahulka üles kihutama.

¹⁴ Siis usklikud saatsid Pauluse otsekohe mere äärde, Siilas ja Timoteos jäid aga Beroiasse.

15 Pauluse saatjad viisid ta Ateenani ja lahkusid pärast seda, kui nad olid saanud Siillase ja Timoteose jaoks juhtnöörid, et need võimalikult ruttu tuleksid Pauluse juurde.

Ateenas

16 Aga kui Paulus neid Ateenas ootas, siis ta ärritus vaimus, sest linn oli täis iidolite kujusid.

17 Ta arutles nüüd sünagoogis juutide ja jumalakartlike kreeklastega ning turuplatsil iga päev nendega, kes juhtusid seal olema.

18 Aga mõned epikuurlaste ja stoikute mõttetargad vaidlesid temaga. Mõned küsisid: „Mida see lobasuu tahab öelda?“ Teised arvasid: „Tema näib kuulutavat võõraid jumalusi!“ Sest Paulus kuulutas neile evangeeliumi Jeesusest ja ülestõusmisest.

19 Nad võtsid ta kinni ja viisid Areopaagile ning ütlesid: „Kas me võime teada saada, mis uus õpetus see on, millest sa kõneled?“

20 Sa tood meie kõrvu võõrastavaid mõtteid. Me tahame teada, mis asjad need on.“

21 (Kõik ateenlased ja seal elavad võõramaalased veetsid oma aega jutustades ja uudiseid kuulates.)

22 Aga Paulus seisis keset Areopaagi ning ütles: „Ateena mehed! Ma näen, et te olete väga jumalakartlikud.“

23 Kui ma käisin läbi teie linna ja vaatasin paiku, mida te kummardate, märkasid ka üht altarit kirjaga:

TUNDMATULE JUMALALE.

Keda teie nüüd tundmatuna kummardate, teda kuulutan mina teile.

24 Jumal, kes on teinud maailma ja kõik selle sees, kes taeva ja maa Issandana ei ela inimkätega tehtud pühakodades,

25 ega lase ennast inimkätega teenida, justkui tal oleks midagi vaja, sest tema ise annab kõikidele elu ja hingamise ja kõik.

26 Tema on teinud ühestainsast terve inimkonna kõige maa peale elama ning on neile seadnud ettemääratud ajad ja nende asukohtade piirid.

27 Ja Jumal soovis, et inimesed teda otsiksid, et nad teda tunneksid ja leiaksid. Sest ta on meile kõigile väga lähedal.

28 Tema tõttu me elame ja liigume ja temas on meie olemine. Sest nagu mõned teie enda luuletajad on öelnud: „Meie oleme tema sugu.“

29 Kui me nüüd oleme Jumala sugu, ei tohiks me arvata, et jumalikkus on nagu kuld-, hõbe- ja kivikujutised, mille on loonud inimesed oma leidlikkuse ja oskusega.

30 Jumal on küll sellisest teadmatusest minevikus mööda vaadanud, kuid nüüd käsib ta kõigil inimestel kõigis paigus meelt parandada.

31 Sest ta on seadnud päeva, mil ta mõistab õiglaselt kohut kogu maailma üle mehe läbi, kelle ta on määranud, ja ta on andnud kõigile tõestuse sellega, et on tema üles äratanud surnuist.“

32 Kui need kuulsid surnute ülestõusmisest, hakkasid mõned neist irvitama, teised aga ütlesid: „Me tahame sind selles asjas kuulda uuesti!“

33 Nõnda lahkus Paulus nende juurest.

34 Ent mõned mehed ühinesid temaga ja said usklikuks; nende hulgas oli Areopaagi liige

Dionüüsios, samuti üks naine nimega Damaris, ja mitmed teised.

18

Korintoses

¹ Pärast neid sündmusi lahkus Paulus Ateenast ja tuli Korintosesse.

² Seal ta kohtus Akvilaga, Pontosest pärit juudiga, kes oli hiljuti tulnud Itaaliast oma naise Priskillaga, sest keiser Klaudius oli käskinud kõigil juutidel Roomast lahkuda. Nende juurde tuli Paulus,

³ ja kuna ta oli telgimeister nagu nemadki, jäi ta sinna ja töötas koos nendega.

⁴ Igal hingamispäeval Paulus väitles sünagoogis, püüdes veenda juute ja kreeklasi.

⁵ Kui Siilas ja Timoteos Makedooniast sinna jõudsid, pühendus Paulus täielikult sõna kuulutamisele ja tunnistas juutidele, et Jeesus on Messias.

⁶ Aga kui juudid talle vastu olid ja hakkasid teda teotama, raputas ta tolmu oma rõivastelt ja ütles neile: „Teie veri tulgu teie eneste peale! Mina olen puhas! Nüüdsest lähen ma teiste rahvaste juurde.“

⁷ Siis lahkus Paulus sünagoogist Titius Justuse juurde, kes oli jumalakartlik mees ja kelle maja asus sünagoogi kõrval.

⁸ Sünagoogi ülem Krispus hakkas uskuma Issandat kogu oma perega ja palju korintlasi hakkas Paulust kuulates uskuma ja nad ristiti.

⁹ Ühel öösel Issand kõneles Paulusele nägemuses: „Ära karda, jätka kõnelemist ja ära ole vait!

¹⁰ Sest mina olen sinuga ja keegi ei ründa sind ega tee sulle kurja, sest mul on palju inimesi selles linnas.“

¹¹ Paulus jäi sinna pooleteiseks aastaks ja õpetas nende hulgas Jumala sõna.

¹² Sel ajal kui Gallio oli Ahhaia prokonsul, tõusid juudid ühiselt Pauluse vastu ja viisid ta kohtu ette.

¹³ „See mees,“ süüdistasid nad, „meelitab inimesi Jumalat kummardama Moosese seaduse vastaselt.“

¹⁴ Aga kui Paulus avas suu vastamiseks, lausus Gallio meile: „Kui teie, juudid, esitaksite kaebuse mõne väärteo või raske kuriteo kohta, peaksin ma teid ära kuulama.“

¹⁵ Aga kuna see hõlmab küsimusi sõnade ja nimedega teie endi seadustes, siis lahendage see asi omavahel. Neis asjus ei ole mina kohumõistja.“

¹⁶ Ja ta ajas nad ära.

¹⁷ Nemad aga pöördusid sünagoogi ülema Soostenese vastu ja peksid teda Gallio ees, aga ta ei hoolinud sellest üldse.

Priskilla, Akvila ja Apollos

¹⁸ Paulus jäi Korintosesse veel mõneks ajaks. Siis lahkus ta vendadest ja purjetas koos Priskilla ja Akvilaga Süüriasse. Enne purjetama minemist oli ta Kenkreas lasknud oma juuksed maha lõigata töötuse pärast, mille ta oli andnud.

¹⁹ Nad saabusid Efesosse, kuhu ta Priskilla ja Akvila jättis. Ta ise läks aga sünagoogi ning vestles juutidega.

²⁰ Aga kui nad palusid tal jääda kauemaks, Paulus keeldus.

²¹ Lahkumisel ta lubas: „Pühad on tulemas ja ma pean sel ajal olema Jeruusalemmas. Ma tulen tagasi, kui see on Jumala tahe.“ Ja ta lahkus Efesos-est.

²² Kui ta Kaisareas oli maabunud, läks ta üles Jeruusalemma, tervitas kogudust ja läks siis alla Antiookiasse.

²³ Kui ta oli seal mõnda aega olnud, asus Paulus teele ja käis järgemööda läbi Galaatia ja Früügia alad, julgustades kõiki jüngreid.

²⁴ Samal ajal tuli Efesosse Aleksandriast pärit juut Apollos. Ta oli õppinud mees ja tundis hästi Pühakirja.

²⁵ Teda oli õpetatud tundma Issanda teed ja vaimult tulisena rääkis ja õpetas õigesti Jeesusest, kuigi ta teadis ainult Johannese ristimist.

²⁶ Ta hakkas sünagoogis julgelt rääkima. Kui Priskilla ja Akvila teda kuulsid, kutsusid nad ta oma koju ja selgitasid talle täpsemalt Jumala teed.

²⁷ Aga kui Apollos tahtis minna Ahhaisse, julgustasid teda vennad ja õed ning kirjutasid sealsetele jüngritele, et nad ta vastu võtaksid. Sinna jõudes oli ta suureks abiks neile, kes olid hakanud uskuma armu läbi.

²⁸ Sest ta lükkas avalikes aruteludes osavalt ümber juutide väited, tõestades Pühakirjast, et Jeesus on Messias.

19

Paulus Efesos

¹ Sel ajal kui Apollos oli Korintoses, sündis, et Paulus käis läbi sisemaa ja tuli Efesosse. Leides sealt mõned jüngrid, küsis ta neilt:

² „Kast te võtsite vastu Püha Vaimu, kui te saite usklikuks?“

Nad vastasid: „Me pole isegi kuulnud, et Püha Vaim on.“

³ Ja ta küsis neilt: „Millesse siis teie olete ristitud?“

Nemad vastasid: „Johannese ristimisse.“

⁴ Aga Paulus ütles: „Johannes tõepoolest ristis meelearandusristimisega, öeldes rahvale, et nad usuksid sellesse, kes tuleb pärast teda, see on Messias Jeesusesse.“

⁵ Seda kuuldes lasksid nad end ristida Issanda Jeesuse nimesse.

⁶ Ja kui Paulus pani käed nende peale, tuli neile Püha Vaim ja nad rääkisid võõraid keeli ja prohveteerisid.

⁷ Seal oli kokku umbes tosin meest.

⁸ Paulus läks siis sünagoogi ja rääkis julgesti kolm kuud, väideldes ja veendes neid Jumala riigi asjus.

⁹ Aga kui mõned tegid oma südame kõvaks ega uskunud, vaid rahva ees halvustasid usuteed, läks ta ära nende juurest ja eraldas neist ka jüngrid ning pidas iga päev arutlusi Türrannose koolis.

¹⁰ See kestis kaks aastat, nõnda et kõik, kes Aasias elasid, nii juudid kui kreeklased, said kuulda Issanda Jeesuse sõna.

¹¹ Ja Jumal tegi erakordseid imesid Pauluse käte läbi,

¹² nii et ka tema ihu pealt võetud higirätikuid ja põllesid viidi haigete peale ja haigused lahkusid neist ning kurjad vaimud läksid välja.

¹³ Aga mõned juudid, kes rännates kurje vaime välja ajasid, hakkasid kasutama Issanda Jeesuse

nime, üteldes: „Ma käsin teil välja tulla selle Jeesuse nimel, keda Paulus kuulutab!“

¹⁴ Ja need olid ühe juudi ülempreestri Skeua seitse poega, kes seda tegid.

¹⁵ Ent kuri vaim ütles: „Jeesust ma tunnen ja Paulust ma tean, aga kes teie olete?“

¹⁶ Ja mees, kelles oli kuri vaim, hüppas neile peale ja sai võimust nende üle. Ja ta andis neile niimoodi peksta, et nad alasti ja haavatuna põgenesid sellest majast.

¹⁷ See lugu sai teatavaks kõigile juutidele ja kreeklastele, kes elasid Efesoses. Hirm langes nende kõikide peale ja Issanda Jeesuse nime hoiti suure au sees.

¹⁸ Ja paljud usklikud tulid ning tunnistasid üles oma teod.

¹⁹ Paljud neist, kes olid tegelenud nõiakunstiga, tõid oma raamatud kokku ja põletasid need ära kõikide silme all. Ja kui nad arvutasid kokku nende väärtuse, oli see viiskümmend tuhat hõbetükki.

²⁰ Nõnda võimsalt kasvas ja avaldas oma väge Issanda sõna.

²¹ Pärast kõiki neid sündmusi otsustas Paulus Makedoonia ja Ahhaia kaudu Jeruusalemma minna. „Kui ma seal olen ära käinud,“ ütles ta, „pean ma nägema ka Roomat.“

²² Ta läkitas Makedooniasse kaks oma abilist, Timoteose ja Erastose, ise jäi aga veel mõneks ajaks Aasiasse.

Rahutus Efesoses

²³ Sel ajal tekkis suur tüli õpetuse pärast.

²⁴ Sest üks hõbeseppe nimega Demeetrios, kes tegi hõbedast Artemise templi kujukesi, tõi sealsetele käsitöölisele rohkesti tööd.

²⁵ Ta kutsus kokku kõik, kes selles ametis olid, ja ütles neile: „Mehed, te teate, et meie heaolu sõltub sellest tööst.

²⁶ Ja te näete ja kuulete, et see Paulus veenab ja pöörab ümber palju inimesi mitte ainult Efesoses, vaid peaaegu kogu Aasias, öeldes, et need ei ole jumalad, mis kätega tehakse.

²⁷ Ja nõnda ähvardab põlu alla sattumine mitte ainult meie äri, vaid ka suure jumalanna Artemise templit võidakse põlata ja selle toredus hävitada, ehkki seda kummardab kogu Aasia.“

²⁸ Seda kuuldes läksid nad raevu ja hüüdsid: „Suur on efeslaste Artemis!“

²⁹ Ja terve linn täitus segadusega ja nad tungisid teatrisse, vedades kaasa makedoonlased Gaiuse ja Aristarhose, Pauluse reisikaaslased.

³⁰ Ja kui Paulus tahtis rahva ette minna, ei lubanud jüngrid teda.

³¹ Isegi mõned provintsi ametnikud, kes olid ta sõbrad, saatsid talle sõnumi paludes, et ta ei läheks teatrisse.

³² Rahvakogu oli segaduses, sest ühed karjusid üht ja teised teist ja enamik ei teadnud, mis põhjusel nad olid kokku tulnud.

³³ Siis toodi rahva seast esile Aleksandros, kelle juudid ette lükkasid. Aleksandros viipas käega, tahtes pidada rahva ees kaitsekõnet.

³⁴ Aga kui nad said aru, et ta on juut, karjusid kõik ühehäälselt kaks tundi: „Suur on efeslaste Artemis!“

³⁵ Aga linnakirjutaja vaigistas rahvahulga ja ütles: „Efesose mehed, milline mees ei teaks, et efeslaste linn on suure jumalanna Artemise templi ja tema taevast Zeusi käest maha langenud kuju hoidja?

³⁶ Seepärast, kuna need faktid on vaieldamatud, peaksite olema vait ja mitte midagi tegema kiirustades.

³⁷ Te olete toonud need mehed siia, kuigi nad ei ole rüüstanud templit ega teotanud meie jumalannat.

³⁸ Kui nüüd Demeetriosel ja teistel käsitöölistel on midagi kellegi vastu, siis kohtud on avatud ja seal on prokonsulid; kaevaku nad seal üksteise peale.

³⁹ Ja kui teil on veel nõudmisi, siis seletatagu asi korralise rahvakogu ees.

⁴⁰ Sest meil on oht sattuda tänase kära pärast uurimise alla, ja pole ühtegi põhjust, millega sellist korratut kogunemist õigustada.“

⁴¹ Ja kui ta seda oli öelnud, saatis ta rahvakoosoleku laiali.

20

Läbi Makedoonia ja Kreeka

¹ Kui rahutused olid lõppenud, kutsus Paulus jüngrid enese juurde, ja olles neid julgustanud, jättis ta nendega hüvasti ning asus teele Makedooniasse.

² Ta käis läbi selle piirkonna, rääkis inimestele palju julgustavaid sõnu ja jõudis lõpuks Kreekasse.

³ Ta jäi sinna kolmeks kuuks. Kuna juudid kavandasid tema vastu kurja samal ajal, kui tema

valmistus purjetama Süüriasse, otsustas ta tagasi pöörduda Makedoonia kaudu.

⁴ Temaga koos olid Soopatros, Pürrose poeg Bereast, Aristarhos ja Sekundus Tessaloonikast, Gaius Derbest, samuti Timoteos, ning Tühnikos ja Trofimos Aasia maakonnast.

⁵ Need mehed läksid ette ja ootasid meid Troases.

⁶ Meie aga purjetasime pärast hapnemata leibade pühi Filippist ära ja ühinesime teistega viis päeva hiljem Troases. Me jäime sinna seitsmeks päevaks.

Eutühhos äratatakse üles surnuist

⁷ Nädala esimesel päeval me kogunesime leiba murdma. Paulus kõneles inimestele. Ja kuna ta plaanis järgmisel päeval lahkuda, jätkas ta kõnelemist südaööni.

⁸ Ent mitu lampi põles ülemises toas, kus me koos olime.

⁹ Aknal istus noormees nimega Eutühhos, kes vajus sügavasse unne, kui Paulus rääkis ja rääkis. Kui ta oli sügavalt magama jäänud, kukkus ta kolmandalt korruselt alla ja kui ta üles tõsteti, oli ta surnud.

¹⁰ Paulus läks alla, heitis ennast noormehe peale ja haaras ta ümbert kinni. „Ärge kartke,“ ütles ta, „ta on elus!“

¹¹ Siis ta läks üles, murdis leiba ja sõi. Kui ta oli kõnelnud kaua, kuni koiduni, ta lahkus.

¹² Aga rahvas viis noormehe koju elusana ja tundis suurt lohutust.

Paulus hüvastijätt Efesose vanematega

¹³ Meie aga läksime varem laeva ja purjetasime Assosesse, kus me pidime Pauluse peale võtma. Ta

oli niiviisi korraldanud, sest ta tahtis sinna jalgsi tulla.

¹⁴ Kui ta meiega Assoses kokku sai, võtsime ta laeva ja tulime Mitüleenesse.

¹⁵ Sealt me purjetasime järgmisel päeval edasi ja jõudsime Kiose saare lähedale. Teisel päeval aga purjetasime Samose saarele ja sellele järgneval päeval saabusime Mileetosesse.

¹⁶ Sest Paulus oli otsustanud Efesosest mööda purjetada, et mitte Aasia provintsis aega viita, sest ta kiirustas, et kui vähegi võimalik, nelipühapäevaks jõuda Jeruusalemma.

¹⁷ Mileetosest saatis Paulus sõna Efesosse ja kutsumis kogudusevanemad enese juurde.

¹⁸ Kui nad saabusid, ütles ta neile:

„Te teate, kuidas alates esimesest päevast, mil ma Aasia maakonda saabusin, ma kogu selle aja teie juures olen elanud.

¹⁹ Ma teenisin Issandat suure alandlikkusega ja pisaratega ja ränkade katsumustega juutide kurdade vastuplaanide keskel.

²⁰ Te teate, et ma pole kõhelnud teile kuulutada ühtki asja, mis võiks teile kasulik olla, vaid olen õpetanud avalikult ja majast majja käies.

²¹ Ma tunnistasin nii juutidele kui kreeklastele, et nad peavad meelesparanduseks pöörduma Jumala poole ja uskuma Issandasse Jeesusesse.

²² Ja nüüd lähen ma Vaimust ajendatuna Jeruusalemma ega tea, mis minuga seal võib juhtuda.

²³ Tean ainult seda, mida Püha Vaim igas linnas hoiatab ja ütleb, et vangistused ja raskused ootavad mind.

²⁴ Siiski ma ei pea oma elu endale kalliks. Minu ainus eesmärk on lõpetada võidujooks ja täita ülesanne, mille Issand Jeesus on mulle andnud: tunnistada Jumala armu evangeeliumi.

²⁵ Ma tean, et mitte keegi teist, kelle hulgas ma olen kuningriiki kuulutanud, ei näe mind enam kunagi.

²⁶ Seetõttu tunnistan ma teile tänasel päeval, et mina olen puhas kõikide verest.

²⁷ Sest ma pole kartnud teile kuulutada kogu Jumala tahet.

²⁸ Sellepärast pange tähele iseennast ja kõike karja, mille ülevaatajaks Püha Vaim on teid pannud. Olge karjased Jumala kogudusele, mille ta on saanud iseenese vere läbi.

²⁹ Ma tean, et pärast minu lahkumist tulevad teie sekka julmad hundid, kes karja ei säästa.

³⁰ Isegi teie eneste seast tõusevad mehed ja moonutavad tõde, et meelitada jüngreid eneste järele.

³¹ Sellepärast valvake ja mõelge sellele, et ma kolm aastat ööd ja päevad ei ole lakanud silmaveega manitsemast igaüht teie seast.

³² Nüüd ma jätan teid Jumala ja tema armusõna hooleks; tema ehitab teid üles ja annab teile pärandi kõigi pühitsetute seas.

³³ Kellegi hõbedat ega kulda ega rõivaid ei ole ma kadestanud.

³⁴ Te teate, et need mu käed on teinud tööd ja teeninud minule ja minu kaaslastele seda, mis vajalik.

³⁵ Kõiges, mida ma tegin, näitasin teile, et sellise raske tööga peame aitama nõrgemaid, pidades

meeles sõnu, mida Issand Jeesus ise ütles: „Õndsam on anda kui võtta!“ “

³⁶ Kui Paulus oli kõne lõpetanud, põlvitas ta nende kõikidega maha ja palvetas.

³⁷ Siis puhkesid kõik valjusti nutma ja kallistasid Paulust ja andsid talle suud.

³⁸ Kõige rohkem kurvastas neid väide, et nad ei näe tema nägu enam kunagi. Siis saatsid nad ta laevale.

21

Teel Jeruusalemma

¹ Kui me olime neist lahkunud ja merele läinud, purjetasime otsekohe Koosi saarele. Järgmisel päeval aga Roodosele ja sealt edasi Patarasse.

² Seal me leidsime laeva, mis oli teel Foiniikiasse. Astusime laevale ja sõitsime minema.

³ Pärast seda, kui Küpros meile paistma hakkas, möödusime sellest lõuna poolt ja purjetasime Süüriasse. Ma randusime Tüüroses, kus pidi laev lossitama.

⁴ Seal me leidsime jüngreid ja jäime nende juurde seitsmeks päevaks. Nad ütlesid Paulusele Vaimu mõjul, et ta ei läheks Jeruusalemma.

⁵ Kui aeg kätte jõudis, lahkusime ja jätkasime oma teed. Ja nemad kõik naiste ja lastega saatsid meid linnast välja, ja me põlvitasime ranna ääres ning palvetasime.

⁶ Pärast seda, kui me olime üksteisega hüvasti jätnud, astusime laeva, nemad aga pöördusid tagasi koju.

⁷ Meie jätkasime aga reisi Tüürorest Ptolemais, kus me tervitasime vendi ja õdesid ning jäime üheks päevaks nende juurde.

⁸ Järgmisel päeval me lahkusime sealt, jõudsime Kaisareasse ja peatusime evangelist Filippuse kodus. Filippus oli üks neist seitsmest.

⁹ Tal oli neli vallalist tütart, kes kõnelesid prohvetlikult.

¹⁰ Kui olime seal mitu päeva olnud, tuli Juudamaalt alla prohvet Agabos.

¹¹ Ta tuli meie juurde, võttis Pauluse vöö, sidus sellega kinni oma käed ja jalad ning ütles: „Nii ütleb Püha Vaim: mehe, kelle oma on see vöö, seovad juudid Jeruusalemmas kinni ja annavad üle rahvaste kätte!“

¹² Kui me seda kuulsime, püüdsime meie ja ka teised veenda Paulust, et ta ei läheks üles Jeruusalemma.

¹³ Seepeale vastas Paulus: „Miks te nutate ja murrate mu südant? Ma olen valmis mitte üksnes laskma ennast Jeruusalemmas aheldada, vaid ka surema Issanda Jeesuse nime pärast.“

¹⁴ Aga kui ta ei võtnud meid kuulda, me loobusime ja ütlesime: „Issanda tahtmine sündigu!“

¹⁵ Pärast seda alustasime oma teed Jeruusalemma.

¹⁶ Meid saatsid mõned jüngrid Kaisareast ja viisid meid Mnaasoni koju, kus me pidime peatuma. Ta oli Küproselst pärit mees ja üks varajastest jüngritest.

Pauluse saabumine Jeruusalemma

¹⁷ Kui me Jeruusalemma jõudsime, võtsid vennad ja õed meid soojalt vastu.

18 Järgmisel päeval läks Paulus meiega Jaakobuse juurde ja kõik vanemad tulid ka sinna.

19 Paulus tervitas neid ja kirjeldas üksikasjalikult, mida Jumal tema teenimise läbi oli teiste rahvaste seas teinud.

20 Seda kuuldes ülistasid nad Jumalat. Ja nad ütlesid Paulusele: „Näed, vend, kui mitmed tuhanded juudid on saanud usklikuks, ja nad kõik on Seaduse pidajad!

21 Neile on räägitud, et sa õpetavat võõraste rahvaste seas elavaid juute Moosese ära taganema, öeldes, et neil ei ole vaja oma lapsi ümber lõigata ega elada meie kommete kohaselt.

22 Mida nüüd teha? Kindlasti saavad nad teada, et sa oled tulnud,

23 seepärast tee nüüd seda, mis me sulle ütleme. Meil on neli meest, kes on andnud tõotuse.

24 Võta need mehed enesega ning puhasta ennast koos nendega ja kata nende kulud, et nad saaksid oma juuksed maha ajada. Siis näevad kõik, et see on tühi jutt, mis nad sinust on kuulnud, ja et ka sina elad Seadust pidades.

25 Mis puudutab usklikke teiste rahvaste hulgast, siis neile oleme saatnud kirja oma otsusest, et neil on vaja hoiduda ebajumalate ohvrilihist, verest, lämbunud loomade lihast ja sugukõlvatusest.“

26 Järgmisel päeval võttis Paulus mehed ja laskis ennast koos nendega puhastada. Siis läks ta templisse, et teatada, millal puhastuspäevad lõpevad ja nende igäühe eest tuuakse ohver.

Paulus võetakse kinni

27 Kui seitse päeva hakkasid jõudma lõpule, nägid Aasia maakonnast pärit juudid Paulust templis. Nad ässitasid üles kogu rahva ja võtsid ta kinni,

28 hüüdes: „Iisraeli mehed, tulge appi! Siin on mees, kes igal pool õpetab meie rahva ja Seaduse ja selle paiga vastu! Ja lisaks on ta toonud kreeklased templisse ja selle püha paiga rüvetanud!“

29 Sest nad olid enne näinud linnas Paulusega koos efeslast Trofimust ja arvasid, et Paulus oli ta toonud templisse.

30 Ja kogu linn tõusis liikvele ning inimesi tuli joostes igast suunast. Ja nad võtsid Pauluse kinni ning vedasid ta templist välja, ja otsekohe lukustati väravad.

31 Samal ajal, kui nad püüdsid teda tappa, läks sõnum Rooma vägede ülemani, et kogu Jerusalemm on möllamas.

32 Ta võttis sedamaid sõdureid ja pealikke kaasa ja tuli joostes alla rahva juurde. Kui määratsejad nägid ülempelikku ja tema sõdureid, lõpetasid nad Pauluse peksmise.

33 Ülempelik vahistas Pauluse ja käskis ta kahe ketiga aheldada. Ja siis ta küsis, et kes ta on ja mis ta on teinud.

34 Aga rahva hulgast hüüdsid ühed üht ja teised teist, ja kuna ülempelik ei suutnud lärmi pärast midagi selgemalt teada saada, siis käskis ta Pauluse viia kindlusse.

35 Aga kui Paulus jõudis treppide juurde, tuli sõduritel rahva vägivaldse käitumise pärast teda kätel kanda.

³⁶ Sest nende järel käiv rahvahulk karjus: „Hukka ta ära!“

Paulus kõneleb rahvale

³⁷ Kui sõdurid olid Paulust kindlusse viimas, küsis ta ülempealikult: „Kas ma tohin sulle midagi öelda?“

„Kas sa räägid kreeka keelt?“ vastas tema,

³⁸ „Kas sa ei olegi see egiptlane, kes mõni aeg tagasi mässu alustas ja viis kõrbe neli tuhat mõrtsukat?“

³⁹ Paulus ütles: „Mina olen juut Tarsosest, kuulsa Kiliikia linna kodanik. Ma palun sind väga, luba mul rahvale kõnelda!“

⁴⁰ Saanud ülempealiku nõusoleku, astus Paulus trepiastmeile ja viipas rahvale käega. Kui kõik jäid vait, hakkas ta heebrea keeles kõnet pidama ja ütles:

22

¹ „Vennad ja isad, kuulake nüüd, mida ma teile enese kaitseks räägin!“

² Kui nad kuulsid teda heebrea keeles rääkimas, jäid nad väga vaikseks.

Ja Paulus ütles:

³ „Mina olen juut, sündinud Tarsoses Kiliikia-maal ja üles kasvanud siin selles linnas. Ma õppisin Gamalieli käe all ja sain põhjaliku väljaõppe meie esivanemate Seadusest. Ma olin pühendunud Jumalale nagu igaüks teist on täna.“

⁴ Ja sellisena ma kiusasin taga usutee järgijaid kuni nende surmani, pannes ahelaisse ja heites vanglasse nii mehi kui naisi,

⁵ nagu ülempreester ja kogu nõukogu võivad teile tunnistada. Nende käest ma sain isegi kirju nende

kaaslaste jaoks Damaskuses, ja ma läksin sinna kavatsusega tuua ka need inimesed vangidena Jeruusalemma, et neid karistataks.

⁶ Lõuna paiku Damaskuse lähedale jõudes välgatas äkitselt mu ümber ere valgus taevast.

⁷ Ma kukkusin maha ja kuulsin üht häält mulle ütlemas: „Saul! Saul! Miks sa mind taga kiusad?“

⁸ „Kes sa oled, Issand?“ küsisin ma. „Mina olen Naatsareti Jeesus, keda sa taga kiusad!“ vastas ta.

⁹ Minu kaaslased nägid küll valgust, aga nad ei kuulnud tema häält, kes minuga rääkis.

¹⁰ „Mida pean ma tegema, Issand?“ küsisin ma.

„Tõuse üles,“ ütles Issand, „ja mine Damaskusesse. Seal öeldakse sulle, mis sul on määratud teha.“

¹¹ Kuna ma selle ereda valguse pärast ei näinud, juhtisid mu kaaslased mind kättpidi Damaskusesse.

¹² Minu juurde tuli mees nimega Ananias. Ta oli pühendunud Seaduse järgija ja kõrgelt austatud kõigi seal elavate juutide poolt.

¹³ Ta seisatas minu kõrval ja ütles: „Vend Saul, näe jälle!“ Ja selsamal hetkel ma nägin teda.

¹⁴ Siis ta ütles: „Meie esivanemate Jumal on sind valinud tundma tema tahet ja nägema seda Õiget ning kuulma sõnu tema suust.“

¹⁵ Sina oled tema tunnistaja kõikidele inimestele selles, mida sa oled näinud ja kuulnud.

¹⁶ Ja mida sa nüüd ootad? Tõuse üles, lase ennast ristida ja oma patud ära pesta, appi hүүdes tema nime!“

¹⁷ Aga kui ma tagasi pöördusin Jeruusalemma ja templis palvetasin, olin ma nagu enesest ära

¹⁸ ja nägin Issandat minuga rääkimas: „Ruttu!“ ütles ta, „Lahku kohe Jeruusalemmast, sest siinsed inimesed ei võta vastu sinu tunnistust minu kohta.“

¹⁹ „Issand,“ vastasin mina, „nad ju teavad, et ma viisin vangi ja peksin sünagoogides neid, kes sinusse usuvad.“

²⁰ Ja kui sinu märtri Stefanose verd valati, olin ma seal juures ja kiitsin selle heaks ning valvasin nende rõivaid, kes teda tapsid.“

²¹ Ja Issand ütles mulle: „Mine, ma läkitan su kaugele võõraste rahvaste sekka!“

Paulus, Rooma kodanik

²² Kuni selle sõnani rahvas kuulas teda. Siis aga tõstsid nad häält ja karjusid: „Hukka niisugune ära maa pealt, tema ei tohi ellu jääda!“

²³ Ja kui nad karjusid ja viskasid maha oma kuued, tolmu üles pildudes,

²⁴ käskis ülempealik Pauluse viia kindlusse. Ta käskis teda peksta ja välja uurida, miks inimesed tema peale sellisel kombel karjusid.

²⁵ Aga kui nad ta peksmiseks pikali tõmbasid, ütles Paulus tema juures seisvale sadakonna ülemale: „Kas see on seaduslik, et te peksate Rooma kodanikku, keda pole süüdi mõistetud?“

²⁶ Kui sadakonna ülem seda kuulis, läks ta ja kandis ülempealikule ette. „Mida sa kavatsed teha?“ küsis ta, „See mees on Rooma kodanik!“

²⁷ Ülempealik tuli Pauluse juurde ja küsis: „Ütle mulle, kas sa oled Rooma kodanik?“

„Jah, olen!“ vastas Paulus.

²⁸ Ülempealik vastas: „Mina olen endale kodakondsuse hankinud suure raha eest.“

„Aga mina olen sellesse sündinud,“ vastas Paulus.

²⁹ Sedamaid lahkusid need, kes olid teda üle kuulanud. Ülempealik lõi ise aga kartma, kui ta sai teada, et ta oli pannud Pauluse, Rooma kodaniku, ahelaisse.

Paulus Suurkohtu ees

³⁰ Aga järgmisel päeval, tahtes teada saada, milles täpselt juudid Paulust süüdistavad, vabastas ta tema ahelatest ja käskis ülempreestritel ja kõigil Suurkohtu liikmetel kokku tulla. Ja ta viis Pauluse nende ette.

23

¹ Paulus vaatas aga otse Suurkohtu poole ja ütles: „Mu vennad, mina olen oma kohust Jumala ees täitnud tänini ausa südametunnistusega.“

² Selle peale ülempreester Ananias käskis Pauluse lähedalseisjaid lüüa talle vastu suud.

³ Siis Paulus ütles talle: „Küll Jumal lööb ka sind, sa lubjatud sein! Sina istud siin, et minu üle kohut mõista Seaduse järgi, ise aga rikud Seadust sellega, et käsid mind lüüa!“

⁴ Lähedalseisjad aga küsisid: „Kuidas sa julged solvata Jumala ülempreestrit?“

⁵ Paulus vastas: „Vennad, ma ei saanud aru, et ta on ülempreester; sest on ju kirjutatud: „Ärge rääkige oma rahva valitsejatest halvasti.“ “

⁶ Kuna Paulus teadis, et osa neist olid saduserid ja teine osa variserid, siis ta kuulutas Suurkohutus: „Mu vennad, mina olen variser, olen variseri poeg. Ma seisan kohtu ees surnuist ülestõusmise lootuse pärast.“

⁷ Niipea kui ta seda oli öelnud, tõusis variseride ja saduseride vahel tüli ja kogu jagunes kaheks.

⁸ (Saduserid usuvad, et ülestõusmist ei ole ja pole ka ingliseid ega vaime, kuid variserid usuvad seda kõike.)

⁹ Siis tõusis suur lärm, ja mõned kirjatundjad variseride hulgast tõusid püsti ja vaidlesid jõuliselt. „Meie ei leia midagi valet selles mehes,“ ütlesid nad. „Mis siis, kui vaim või ingel ongi temaga rääkinud?“

¹⁰ Aga vaidlus muutus vägivaldseks ja ülempealik kartis, et nad võivad Pauluse tükkideks rebida. Ta saatis väeüksuse välja, et Paulus nende käest jõuga ära võtta ja kindlusse viia.

¹¹ Järgmisel ööl seisis Issand Pauluse juures ning ütles: „Ole julge! Nagu sa minust oled tunnistanud Jeruusalemmas, nõnda pead sa tunnistama ka Roomas!“

Vandenõu Pauluse tapmiseks

¹² Järgmisel hommikul pidasid juudid salaplaani ja vandusid vastastikku, et nad ei söö ega joo, enne kui nad Pauluse on tapnud.

¹³ Selle kokkuleppega oli seotud rohkem kui nelikümmend meest.

¹⁴ Nad läksid ülempreestrite ja vanemate juurde ja ütlesid: „Me oleme vandunud, et me ei söö ega joo, enne kui me Pauluse oleme tapnud.“

¹⁵ Teie pöörduge nüüd Suurkohtuga väeülema poole palvega tuua ta enda ette põhjusel, et tema juhtumit täpsemalt uurida. Meie aga oleme valmis teda tapma, enne kui ta siia jõuab.“

¹⁶ Pauluse õepoeg sai sellest vandenõust kuulda, ta läks kindlusse ning teatas Paulusele.

17 Paulus kutsus ühe sadakonna ülema enese juurde ja ütles talle: „Vii see noormees ülempealiku juurde. Tal on midagi temale teatada!“

18 See viis ta ülema juurde.

Sadakonna ülem ütles: „Vang Paulus kutsus mind enese juurde ja palus tuua selle noore mehe sinu ette, sest tal on midagi sulle rääkida.“

19 Ülempealik võttis noormehel käest kinni, viis ta kõrvale ja küsis: „Mis sa tahad mulle öelda?“

20 Tema ütles: „Juudid on leppinud kokku teid paluda, et te homme tooksite Pauluse Suurkohtu ette põhjusel, nagu sooviksite tema kohta saada täpsemat teavet.“

21 Ärge teie andke neile järele, sest rohkem kui nelikümmend meest varitsevad, et teda rünnata. Nad on andnud vande, et ei söö ega joo, enne kui on ta tapnud. Nad on juba valmis, oodates vaid teie nõusolekut.“

22 Ülempealik saatis noormehe ära, hoiatades teda: „Ära räägi kellelegi, et sa sellest mulle teada andsid.“

Paulus viiakse Kaisareasse

23 Siis ta kutsus enese juurde kaks sadakonna ülemat ning käskis: „Pange valmis kakssada sõdurit, seitsekümmend ratsanikku ja kakssada odameest Kaisareasse minekuks täna öösel kolmandal tunnil*.“

24 Ja varuge Pauluse jaoks hobused, et ta ohutult maavanem Feeliksi ette viia.“

25 Ta kirjutab ka järgmise kirja:

26 Klaudius Lüüsiat,

Kõrgesti austatud maavanem Feeliksile:

* 23:23 Kolmas tund on kell üheksa.

Tervitused.

²⁷ Selle mehe olid juudid kinni võtnud ja tahtsid teda tappa, aga ma tulin oma vägedega ja päästsingi ta, sest olin teada saanud, et ta on Rooma kodanik.

²⁸ Tahtes aru saada, milles nad teda süüdistavad, viisin ma ta Suurkohtu ette.

²⁹ Siis ma leidsin, et teda süüdistatakse nende Seaduse vaidlusküsimustes, kuid ei olnud sellist süüd, mis väärinuks surma või vangistust.

³⁰ Et ma aga kuulsin vandenõust selle mehe vastu, siis ma saadan ta otsekohe sinu juurde. Samuti käsin süüdistajatel sinule esitada tema vastu tõendid.

³¹ Seda käsku täites võtsid sõdurid Pauluse ja viisid ta öösel Antipatriseni.

³² Järgmisel päeval pöördusid nad tagasi kindlusesse, ratsanikud läksid aga temaga edasi.

³³ Need tulid Kaisareasse, toimetasid kirja maavanema kätte ja andsid ka Pauluse temale üle.

³⁴ Maavanem luges kirja läbi ja päris, mis maakonnast ta on. Kuuldes, et ta on Kiliikiast,

³⁵ ütles ta: „Ma kuulan su ära, kui su süüdistajad siia jõuavad.“ Ja ta käskis Paulust valvata Heroodese kindluses.

24

Pauluse kohtuasi Feeliksi juures

¹ Viis päeva hiljem tuli alla Kaisareasse ülempreester Ananias koos mõne vanema ja advokaadiga, keda hüüti Tertulluseks, ning nad esitasid maavanemale Pauluse vastu süüdistuse.

² Kui Paulus oli sisse kutsutud, alustas Tertullus süüdistuskõnet Feeliksi ees: „Meie oleme sinu valit-suse all, auline Feeliks, nautinud pikka aega rahu ja sinu ettenägelikkus on toonud muutust meie rahva hulgas.

³ Ja seda me tunnustame igal pool ja igal viisil sügava tänuga.

⁴ Et sind aga kauem mitte väsitada, siis palun sind, et sa oma lahkuses meie asja lühidalt ära kuulad.

⁵ Sest me oleme leidnud, et see mees tekitab tüli, õhutades mässi kõigi juutide seas kogu maailmas. Ta on Naatsaretlaste usulahu juht

⁶ ja ta on püüdnud isegi templit rüvetada. Sell-epärast me ta kinni võtsimegi et tema üle kohut mõista meie Seaduse järgi.

⁷ Ülempealik Lüüsius tuli aga vahele ning võttis ta suure vägivallaga meie käest ära,

⁸ käskides süüdistajaid tulla sinu juurde. Kui sa teda ise üle kuulad, siis saad teada, et meie esi-tatud süüdistused tema vastu on tõde.“

⁹ Ja juudid ühinesid sellega, kinnitades, et see on nõnda.

¹⁰ Kui maavanem Paulusele märku andis rääkida, vastas ta: „Ma tean, et sa oled palju aastaid olnud selle rahva kohtunik; nii et ma kaitsen end julgesti.

¹¹ Nagu sa võid teada saada, ei ole rohkem kui kaksteist päeva sellest, kui ma läksin üles Jeru-salemma Jumalat kummardama.

¹² Minu süüdistajad ei ole näinud mind templis kellegagi vaidlemas või rahvast üles ässitamas, ei sünagoogis ega ka kusagil mujal linnas.

¹³ Nad ei suuda ka tõestada seda, milles nad mind süüdistavad.

¹⁴ Aga ma võtan omaks, et ma usuteed mööda, mida nemad kutsuvad lahkuseks, teenin meie esivanemate Jumalat. Ma usun kõike, mis Seadusesse ja prohvetite raamatutesse on kirjutatud,

¹⁵ ja mul on sama lootus Jumala peale nagu nendel meestel, et tuleb nii õigete ja kui ka ülekohtuste ülestõusmine.

¹⁶ Just sellepärast püüan ma alati hoida puhast südametunnistust Jumala ja inimeste ees.

¹⁷ Pärast mitmeaastast äraolekut tulin Jeruusalemma, et tuua annetusi oma rahvale ja ohverdada.

¹⁸ Just seda leidsid mind mõned juudid templis tegemast. Minuga ei olnud ühtegi rahvahulka ega mingit korratust.

¹⁹ Aga Aasia maakonnast olid mõned juudid, kes peaksid siin sinu ees olema ja süüdistusi esitama, kui neil on midagi minu vastu.

²⁰ Või ütelgu need mehed siin ise, mis süüd nad minust leidsid, kui ma seisin Suurkohtu ees.

²¹ Kui see just pole see üks asi, mis ma nende ees seistes hüüdsin: te mõistate täna minu üle kohut surnute ülestõusmise pärast?“

²² Feeliks aga, olles usuteega hästi kursis, lükkas kohtuasja edasi ja ütles: „Kui ülempealik Lüüsiast tuleb, siis ma otsustan teie asja!“

²³ Ta andis sadakonna ülemale korralduse hoida Paulust vahi all, kuid jätta talle mõned vabadused ning lubada ta sõpradel teda teenida.

²⁴ Mõne päeva pärast tuli Feeliks oma naise Drusillaga, kes oli juuditari. Ta kutsus Pauluse ja kuulas ta kõnet usust Jeesusesse Kristusesse.

²⁵ Aga kui Paulus kõneles õiglusest, enesekontrollist ja tulevasest kohtust, lõi Feeliks kartma ja vastas: „See on selleks korraks kõik! Sa võid ära minna. Kui mul on rohkem aega, siis ma lasen sind jälle kutsuda.“

²⁶ Samal ajal ta lootis, et Paulus pakub talle altkäemaksu. Seepärast kutsus ta teda tihti enese juurde ja vestles temaga.

²⁷ Ent kui kaks aastat sai täis, tuli Feeliksi asemele Porkius Festus. Ja et Feeliks tahtis olla juutidele meelepärane, jättis ta Pauluse vangi.

25

Pauluse kohtuasi Festuse ees

¹ Kolm päeva pärast ametisse astumist läks Festus Kaisareast üles Jeruusalemma,

² kus ülempreestrid ja juutide juhid astusid tema ette ja esitasid süüdistuse Pauluse vastu.

³ Nad palusid Festust hea tahte märgiks saata Paulus Jeruusalemma, sest nad plaanisid teda tee peal rünnata ja tappa.

⁴ Aga Festus vastas: „Paulust hoitakse Kaisareas ja ma ise lähen ka varsti sinna.

⁵ Tulgu mõni teie juhtidest minuga kaasa ja esitage tema vastu süüdistus seal, kui ta on midagi valesti teinud.“

⁶ Kui Festus oli seitse või kaheksa päeva nende juures olnud, läks ta alla Kaisareasse. Järgmisel päeval kutsus ta kokku kohtu ja käskis Pauluse tema ette tuua.

⁷ Kui Paulus sisse astus, piirasid ta ümber Jeruusalemmast tulnud juudid. Nad esitasid talle

palju tõsiseid süüdistusi, kuid ei suutnud neid tõestada.

⁸ Siis kaitses Paulus ennast: „Ma ei ole teinud midagi valesti ei juutide Seaduse ega templi ega keisri vastu.“

⁹ Festus aga, soovides olla juutidele meelepärane, küsis: „Kas sa oled nõus minema nende süüdistustega üles Jeruusalemma ja astuma minu ette kohtus?“

¹⁰ Paulus vastas: „Mina seisan praegu keisri kohtujärje ees, kus mu üle peab kohut mõistatama. Juutide vastu ma ei ole eksinud, nagu sa isegi hästi tead.“

¹¹ Kui ma olen siiski süüdi selles, et olen teinud midagi surma väärivat, ei keeldu ma surmast. Kuid kui nende poolt minu vastu esitatud süüdistused ei vasta tõele, ei ole kellelgi õigust mind neile välja anda. Mina nõuan keisri kohut!“

¹² Pärast seda, kui Festus oli arutanud oma nõunikega, ta vastas: „Keisri kohut oled sa nõudnud, keisri ette sa lähed!“

Festus küsib nõu kuningas Agrippalt

¹³ Mõni päev hiljem saabusid Kaisareasse kuningas Agrippa ja Berenike Festust tervitama.

¹⁴ Ja kuna nad veetsid seal mitu päeva, rääkis Festus kuningale Pauluse juhtumist. Ta ütles: „Feeliks on jätnud vangi ühe mehe.“

¹⁵ Kui ma läksin Jeruusalemma, esitasid juudi ülempreestrid ja rahvavanemad tema vastu süüdistuse ja nõudsid tema surmamõistmist.

¹⁶ Ma vastasin neile, et Roomas ei ole kombeks kedagi välja anda, enne kui süüdistatav saab seista

vastamisi süüdistajatega ja ennast süüdistuste vastu kaitsta.

¹⁷ Kui nad koos minuga siia tulid, ei lükanud ma kohtuasja edasi, vaid kutsusin kohtu järgmisel päeval kokku ja käskisin mehe sisse tuua.

¹⁸ Aga kui tema süüdistajad rääkima hakkasid, ei esitanud nad temale süüdistust üheski sellises kuriteos, nagu mina ootasin.

¹⁹ Selle asemel oli neil temaga vaidlus nende oma usu ja kellegi surnud Jeesuse suhtes, kelle kohta Paulus väitis, et ta on elus.

²⁰ Ma olin nõutu, kuidas selliseid asju uurida; nii et ma küsisin, kas ta on valmis minema Jeruusalemma ja astuma seal nendes süüdistustes kohtu ette.

²¹ Aga kui Paulus nõudis, et see asi tuleb üle anda keisrile otsutamiseks, siis ma käskisingi teda kinni pidada, kuni ma võin ta saata keisri juurde.“

²² Siis ütles Agrippa Festusele: „Ma tahaksin seda meest ise kuulda.“

Ta vastas: „Homme saad teda kuulda.“

Paulus Agrippa ees

²³ Järgmisel päeval tulid Agrippa ja Berenike kogu oma vürstlikus hiilguses ja astusid kohtusaali koos kõrgete väepealike ja linna tähtsate meestega. Siis toodi Festuse käsul Paulus.

²⁴ Festus ütles: „Kuningas Agrippa ja kõik, kes te siin meiega olete, te näete seda meest! Terve juudi kogukond on nõudnud minult Jeruusalemmas ja siin, Kaisareas, karjudes, et ta ei tohi enam elada.

²⁵ Mina aga leidsin, et ta pole teinud midagi surma väärivat, kuid kuna ta ise nõudis keisri kohtu, siis ma otsustasin ta sinna saata.

²⁶ Aga mul pole midagi tema kohta Tema Majesteedile kirjutada. Seepärast ma olen toonud ta teie ette ja eriti sinu ette, kuningas Agrippa, et mul pärast juurdlust oleks midagi kirjutada.

²⁷ Sest mulle tundub mõttetu saata vang Rooma ilma süüdistuste loetelu esitamata.“

26

¹ Aga Agrippa ütles Paulusele: „Sul on luba enese eest rääkida.“

Paulus viipas käega ja alustas oma kaitsekõnet:

² „Ma pean end õnnelikuks, kuningas Agrippa, et ma saan täna sinu ees seista ja kõigi juutide esitatud süüdistuste vastu ennast kaitsta,

³ sest sina tunnend hästi juutide kombeid ja vaidlusküsimusi. Seepärast ma palun, et sa mind kannatlikult ära kuulaksid!

⁴ Kõik juudid teavad, kuidas ma olen lapsest saati elanud, oma elu algul omal kodumaal ja samuti Jeruusalemmas.

⁵ Nad tunnevad mind juba pikka aega ja võivad soovi korral tunnistada, et ma olen elanud variserina meie kõige rangema usulahu nõuete järgi.

⁶ Ja nüüd ma olen täna kohtu all lootuse pärast selle töötuse peale, mille Jumal on andnud meie esiisadele.

⁷ Selle töötuse täitumist loodavad näha meie kaksteist suguharu, teenides Jumalat siiralt ööd ja päevad. Kuningas Agrippa, selle lootuse pärast süüdistavadki mind juudid.

⁸ Miks peaks keegi teist uskumatuks pidama, et Jumal surnuid üles äratab?

⁹ Ka mina olin veendunud, et pean tegema kõik, mis võimalik, et seista vastu Naatsareti Jeesuse nimele.

¹⁰ Ja täpselt seda ma tegin Jeruusalemmas. Ülempreestrite meelevalda all ma panin palju Issanda pühi inimesi vangi ja kui neid tapeti, andsin oma hääle selle poolt.

¹¹ Ja ma karistasin neid sageli, käies ühest sünagoogist teise, ja püüdsin sundida neid Jumalat teotama. Ma olin nende tagakiusamisest nii haaratud, et jahtisin neid isegi võõrastes linnades.

¹² Ühel neist rännakutest suundusin ülempreestrite volituse ja ülesandega Damaskusesse.

¹³ Umbes keskpäeva paiku tee peal, kuningas Agrippa, nägin ma päikesest eredamat valgust taevast, säramas minu ja minu kaaslaste ümber.

¹⁴ Me kõik kukkusime maha ja ma kuulsin häält minuga kõnelemas heebrea keeles: „Saul, Saul, miks sa mind taga kiusad? Raskeks läheb sul astla vastu takka üles lüüa!“

¹⁵ Mina aga küsisin: „Kes sa oled, Issand?“

„Mina olen Jeesus, keda sa taga kiusad,“ vastas Issand.

¹⁶ „Aga nüüd tõuse üles ja seisa jalgadele. Ma olen sulle ilmunud selleks, et sind määrata sulaseks ja tunnistajaks sellele, mida sa minust oled näinud ja saad veel nägema.“

¹⁷ Ma päästan sind su rahva ja paganate käest. Nende juurde ma sind nüüd läkitan,

¹⁸ avama nende silmi, et nad pöörduksid pimedusest valguse poole ja saatana meelevalda alt Jumala poole, et nad saaksid patud andeks ja koha nende seas, kes on pühitsetud usu kaudu minusse.“

19 Niisiis, kuningas Agrippa, ma ei ole olnud sõnakuulmatu taevase nägemuse suhtes.

20 Ma kuulutasin esmalt neile, kes olid Damaskuses, siis Jeruusalemmas ja kogu Juudamaal, ning seejärel kuulutasin mittejuudi rahvastele, et nad peavad meelt parandama ja Jumala poole pöörduma ning näitama meeelparandust oma tegudega.

21 Sellepärast on juudid mind templis kinni võtnud ja püüdnud tappa.

22 Aga et Jumal on mind aidanud tänase päevani, siis ma seisan ja tunnistan nii väikestele kui suurtele, ega ütle midagi enam kui seda, mida prohvetid ja Mooses on rääkinud, mis sünnib:

23 et Messias pidi kannatama ja esimesena surnuist üles tõusma ning kuulutama sõnumit valgusest nii juutidele kui kõikidele rahvastele.“

24 Siinkohal katkestas Festus Pauluse kaitsekõne. „Sa ole arust ära, Paulus,“ hüüdis ta, „sa oled suurest õppimisest hulluks läinud!“

25 „Ma ei ole hull, üliauline Festus,“ vastas Paulus. „Kõik, mis ma räägin, on tõsine ja arukas.“

26 Kuningas teab neid asju ja ma võin temaga julgesti rääkida. Olen veendunud, et ta on kõike seda tähele pannud, sest see ei ole ju kuskil nurga taga toimunud.

27 Kuningas Agrippa, kas sa usud prohveteid? Ma tean, et sa usud!“

28 Aga Agrippa ütles Paulusele: „Kas sa arvad, et suudad mind meelitada selle lühikese ajaga hakkama kristlaseks?“

29 „Lühike või pikk aeg – ma palun Jumalat, et mitte ainult sina vaid teie kõik, kes te mind täna

kuulate, võiksite saada selliseks, nagu mina olen, välja arvatud need ahelad!“

³⁰ Kuningas ja maavanem ja Berenike ja need, kes nendega istusid, tõusid püsti.

³¹ Kui nad olid saalist lahkunud, rääkisid nad üksteisele: „See mees ei tee midagi, mis vääriks surma või vangistust.“

³² Agrippa ütles Festusele: „Selle mehe oleks võinud vabaks lasta, kui ta ei oleks nõudnud keisri kohut!“

27

Paulus purjetab Rooma

¹ Kui oli otsustatud, et me purjetame Itaaliasse, anti Paulus ja mõned teised vangid üle sadakonna ülemale Juuliusesele, kes kuulus keiserlikku väesalka.

² Me astusime Adramüttionist laeva peale, mis pidi sõitma Aasia provintsi ranniku sadamatesse, ja me lahusime merele. Meiega oli Tessaalonikast pärit makedoonlane Aristarhos.

³ Järgmisel päeval me randusime Siidonis; ja Juulius kohtles Paulust lahkesti ning lubas tal minna oma sõprade juurde, et need saaksid tema eest hoolt kanda.

⁴ Sealt me läksime uuesti merele ja purjetasime Küprose varjus, sest tuuled olid vastu.

⁵ Kui olime Kiliikia ja Pamfüülia ranniku lähedal üle avamere purjetanud, saabusime Müürasse Lüükias.

⁶ Ja kui sadakonna ülem leidis sealt Aleksandria laeva, mis purjetas Itaaliasse, pani ta meid selle pardale.

⁷ Palju päevi liikusime vaevaliselt edasi ja meil oli raskusi saada Knidose kohale. Ja kui tuul ei lasknud meid randa, siis me purjetasime Kreeta varju Salmoone kohal.

⁸ Liikusime vaevaga mööda rannajoont ning jõudsime paika, mida kutsutakse Heaks Sadamaks ja mille lähedal on Lasaiia linn.

⁹ Me olime kaotanud palju aega ja laevasõit oli muutunud ohtlikuks, sest lepituspäev oli möödas. Nii hoiatas Paulus neid:

¹⁰ „Mehed, ma näen, et meie reis saab olema katastroofiline ja toob suurt kahju laevale ja lastile ning ka meie enda elule.“

¹¹ Kuid sadakonna ülem järgis tüürimehe ja laevaomaniku nõuandeid, selle asemel et Paulust kuulata.

¹² Ja et sadam oli talvitamiseks kõlbmatu, otsustas enamus, et peaksime edasi sõitma, lootes jõuda Fööniksisse ja seal talvituda. See oli Kreetal asuv sadam, mis oli avatud edelasse ja loodesse.

Torm

¹³ Aga kui õrn lõunatuul hakkas puhuma, nägid nad oma võimalust. Nad hiivasid ankru ja liikusid mööda Kreeta rannajoont.

¹⁴ Aga üsna pea sööstis saare poolt alla marutuul, mida hüütakse kirdemaruks.

¹⁵ See kiskus laeva endaga kaasa. Kuna kursil püsimine oli võimatu, siis lihtsalt triivisime.

¹⁶ Väikese Kauda saare varjus oli torm natuke vaiksem ja me suutsime hädavaevu toime tulla päästepaadiga.

¹⁷ Mehed tõmbasid selle pardale. Seejärel tõmmati köied laeva alt läbi, et seda koos hoida. Ja kuna

kardeti paiskuda Sürtise liivaribadel madalikule, võeti purjed maha ja jäeti laev triivima.

¹⁸ Aga laev sai tormist nii palju vintsutada, et järgmisel päeval loopisid nad osa lasti merre.

¹⁹ Kolmandal päeval heitsid nad oma kätega üle parda ka laeva varustuse.

²⁰ Aga kui mitu päeva ei paistnud ei päikest ega tähti ja maru läks väga kangeks, kaotasime lõpuks lootuse jääda ellu.

²¹ Pärast seda, kui nad olid pikka aega olnud söömata, tõusis Paulus nende ette ja ütles: „Mehed, te oleksite pidanud minu sõna kuulama ja Kreetalt mitte väljuma. Siis te oleks vältinud neid purustusi ja kahju.

²² Nüüd ma aga kutsun teid olema julged, sest keegi teie seast ei hukku, hukkub ainult laev.

²³ Täna öösel seisis minu kõrval selle Jumala ingel, kelle oma ma olen ja keda ma ka teenin

²⁴ ja ütles: „Ära karda, Paulus! Sa pead jõudma keisri ette; ja Jumal on sulle kinkinud kõigi nende elud, kes koos sinuga sõidavad.“

²⁵ Seepärast, mehed, olge julged, sest ma usun Jumalat, et kõik sünnib täpselt nii, nagu mulle on öeldud!

²⁶ Sellegipoolest peame ühel saarel maale minema.“

Laevahukk

²⁷ Neljateistkümnendal ööl triivisime me ikka veel Aadria merel, kui südaöö paiku tajusid mere-mehed, et me läheneme maale.

²⁸ Loodimisel nad leidsid, et vesi oli umbes nelikümmend meetrit sügav. Kui nad natukese aja

pärast olid edasi jõudnud, loodisid nad uuesti ja leidsid, et vesi oli kolmkümmend meetrit sügav.

²⁹ Kartes, et me paiskume karile, heitsid nad laeva ahtrist välja neli ankrut ja jäid ootama päevavalgust.

³⁰ Aga kui meremehed püüdsid laevast põgeneda ja hakkasid päästepaati merre laskma, teesklesid nad, nagu tahaksid nad veel mõne ankru laeva ninast sisse lasta.

³¹ Siis Paulus ütles sadakonna ülemale: „Kui need mehed ei jää laeva, siis te ei pääse eluga!“

³² Siis lõikasid sõdurid katki köied, mis päästepaati hoidsid, ja lasid sellel minema triivida.

³³ Vahetult enne päikesetõusu kutsus Paulus neid kõiki sööma. „Viimased neliteist päeva,“ ütles ta, „olete te olnud pinge all ja ilma toiduta – te pole midagi sünnud.“

³⁴ Nüüd soovitan teil midagi süüa. Te peate ellu jääma. Mitte keegi teist ei kaota peast ühtki juuksekarva!“

³⁵ Kui ta seda oli öelnud, võttis ta leiva, tänas Jumalat nende kõikide ees, murdis ja hakkas sööma.

³⁶ Siis nende kõikide meel läks heaks ja nad võtsid ka leiba.

³⁷ Kokku oli meid laeval kakssada seitsekümmend kuus inimest.

³⁸ Kui nende kõhud said täis, kergendasid nad veel laeva, heites vilja merre.

³⁹ Kui valgeks läks, siis nad ei tundnud, mis maa see on; aga nad nägid liivase rannaga lahte, kuhu nad otsustasid, kui nad suudavad, laeva ajada.

⁴⁰ Nad raiusid ankrud lahti ja jätsid need merre; samal ajal sidusid lahti tüüriaerude köied ja seadsid

esipurje tuulde ning püüdsid juhtida laeva ranna poole.

⁴¹ Ent nad sattusid liivaseljakule ja ajasid laeva sinna kinni. Laeva käil tungis sinna sisse ja jäi kinni, ahter purunes aga lainte möllus tükkideks.

⁴² Sõdurid kavatsesid vangid ära tappa, et ükski neist ei pääseks ujudes põgenema.

⁴³ Aga sadakonna ülem tahtis päästa Pauluse elu ja takistas neil plaani täide viimast. Ta käskis neil, kes oskavad ujuda, üle parda hüpata ja maale ujuda.

⁴⁴ Teised pidid sinna jõudma plankudel või muudel laevaosadel. Sel viisil jõudsid kõik tervelt maale.

28

Paulus Maltal

¹ Kui me olime tervelt maale pääsenud, saime teda, et saart hüütakse Maltaks.

² Saare elanikud osutasid meile ebatavalist lahkust. Nad süütasid lõkke ja võtsid meid selle äärde, sest sadas vihma ja oli külm.

³ Paulus korjas hunniku hagu, ja kui ta selle tulle pani, tuli kuumusest välja rästik, kes ta kätte kinni hakkas.

⁴ Kui saare elanikud nägid ussi tema käe küljes rippumas, ütlesid nad üksteisele: „See mees peab küll mõrtsukas olema! Õiguse jumalanna ei luba tal siin elada, kuigi ta on merest pääsenud.“

⁵ Paulus aga viskas ussi tulle ja tal ei juhtunud mingit häda.

⁶ Rahvas ootas, et ta paistetab üles või kukub surnult maha, aga kui nad nägid, et Paulusega ei

juhtu midagi ebatavalist, mõtlesid nad ümber ja ütlesid, et ta on jumal.

⁷ Selle paiga lähedal oli mõis, mis kuulus saare valitsejale Publiusele. Tema võttis meid vastu ja võõrustas meid heldelt kolm päeva.

⁸ Publiuse isa lamas aga palaviku ja kõhutõvega voodis. Paulus läks tema juurde ja pani palvetades käed tema peale ning tegi ta terveks.

⁹ Kui see oli sündinud, tulid sinna ka teised saarel olevad haiged, ja said terveks.

¹⁰ Ja nemad austasid meid mitmel viisil, ja kui me olime valmis merele minema, andsid nad meile teekonna jaoks kõik vajaliku.

Paulus jõuab Rooma

¹¹ Kolme kuu pärast me läksime sealt merele Aleksandria laevaga, mis oli saarel olnud ületalve ja mille tunnuseks oli Dioskuuride kuju.

¹² Me randusime Sürakuusas ja jäime sinna kolmeks päevaks.

¹³ Sealt me sõitsime edasi ja saabusime Reegiumi. Ja kui järgmisel päeval tõusis lõunatuul, jõudsime teisel päeval Puteolisse.

¹⁴ Sealt me leidsime vendi ja õdesid, kelle kutsel jäime nende juurde seitsmeks päevaks. Ja nii me tulime Rooma.

¹⁵ Ja kui sealsed vennad ja õed meist kuulda said, tulid nad meile vastu Appiuse Foorumini ja Tres Tabernani. Neid inimesi nähes tänas Paulus Jumalat ning sai julgustust.

¹⁶ Kui me olime saabunud Rooma, lubati Paulusel omaette elada ühe sõduri valve all.

Paulus kuulutab valve all Roomas

¹⁷ Kolm päeva hiljem kutsus Paulus kokku juutide juhid. Kui need olid kogunenud, ütles Paulus neile: „Mu vennad, kuigi mina ei ole teinud midagi meie rahva ja esivanemate kommete vastu, vahistati mind Jeruusalemmas ja anti üle roomlaste kätte.

¹⁸ Ja kui need mind üle kuulasid, tahtsid nad mind vabaks lasta, sest mul ei olnud ühtki surmasüüd.

¹⁹ Aga kui juudid olid selle vastu, olin ma sunnitud pöörduma keisri poole. Mul polnud mingit kavatsust oma rahva vastu süüdistust esitada.

²⁰ Sel põhjusel palusin teid näha ja teiega rääkida. Iisraeli lootuse pärast ma olen kinni ahelates.“

²¹ Aga nemad vastasid: „Me ei ole saanud juudamaalt ühtegi kirja sinu kohta ega ole tulnud siia ühtegi inimest, kes sinust oleks midagi paha teatanud või rääkinud.

²² Aga me tahame siiski sinu käest kuulda, mida sa mõtled, sest me teame, et selle lahkuse vastu räägitakse kõikjal.“

²³ Nad korraldasid ühel päeval Paulusega kokkusaamise ja siis tuli veel rohkem inimesi sinna, kus ta viibis. Neile ta tunnistas ja seletas hommikust õhtuni Jumala riigist ning veenis Moosese Seaduse ja Prohvetite põhjal uskuma Jeesusesse.

²⁴ Mõned lasksid end öeldust veenda, teised aga ei suutnud uskuda.

²⁵ Jõudmata ühisele nõule, lahkusid nad pärast seda, kui Paulus oli öelnud oma viimase sõna: „Püha Vaim rääkis tõtt prohvet Jesaja kaudu teie esivanematele:

²⁶ „Mine selle rahva juurde ja ütle:

„Te küll kuulate, aga ei mõista,
te küll vaatate, aga ei näe.“

²⁷ Selle rahva süda on kalestunud
ja nende kõrvakuulmine on nüri
ja nad on sulgenud oma silmad.

Muidu nad näeksid oma silmadega
ja kuuleksid oma kõrvadega
ja mõistaksid südamega

ning pöörduksid, ja ma teeksin nad terveks.“

²⁸ Siis olgu teile teada, et see Jumala pääste on
läkitatud teistele rahvastele ja nemad võtavad seda
kuulda!“

²⁹ Kui ta seda oli öelnud, läksid juudid ära omava-
hel ägedalt vaieldes.

³⁰ Paulus jäi kaheks aastaks oma üürimajja ja
võttis vastu kõiki, kes tema juurde tulid.

³¹ Ta kuulutas Jumala riiki ning õpetas Issandast
Jeesusest Kristusest julgelt ja takistusteta!

**Biblica® Vaba kasutusega Uus Testament,
Pühakiri kaasaegses eesti keeles
Estonian, Standard: Biblica® Vaba kasutusega Uus
Testament, Pühakiri kaasaegses eesti keeles (New
Testament)**

copyright © 2022 Biblica, Inc.

Language: Eesti (Estonian, Standard)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Vaba kasutusega Uus Testament, Pühakiri kaasaegses eesti keeles™
© 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open Estonian Contemporary Version New Testament™
Copyright © 2022 by Biblica, Inc.

Creative Commons License

Uus Testament ehk Teos on tehtud kättesaadavaks Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 rahvusvahelise litsentsi (CC BY-SA) alusel. Litsentsi vaatamiseks külastage aadressi <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> või saatke kiri aadressile Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

„Biblica“ on Biblica, Inc. poolt registreeritud kaubamärk. Iga kord, kui kasutate Biblica® kaubamärki, peab teil olema Biblica, Inc. kirjalik luba. Teost võib kopeerida ja levitada seni, kuni te seda ei muuda ja jätate pealkirja selliseks, nagu see on, koos Biblica® kaubamärgiga. Teose muutmine või tõlkimine loob tuletatud teose, mis nõuab Biblica® kaubamärgi eemaldamist. Kui te avaldate tuletatud teose, peate loetlema tehtud muudatused kohas, kus inimesed neid näevad, näiteks veebisaidil. Samuti peate näitama, kust originaalteos pärineb: „Biblica, Inc originaalteos on tasuta kättesaadav veebisaididel www.biblica.com ja open.bible.“

Olenemata sellest, kas kasutate Teost muudatusteta või teete tuletatud teose, tuleb autoriõiguse avaldus kirjutada Teose/tuletatud teose pealkirjas või autoriõiguse lehele järgmiselt:

Biblica® Vaba kasutusega Uus Testament, Pühakiri kaasaegses eesti keeles™
© 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open Estonian Contemporary Version New Testament™
Copyright © 2022 by Biblica, Inc.

„Biblica“ on kaubamärk, mis on registreeritud Ameerika Ühendriikide Patendi- ja Kaubamärgiametis Biblica, Inc. poolt. Kasutatud Biblica loal.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Oma tuletatud tööd pakkudes peate kasutama sama litsentsi (CC BY-SA) ja reegleid.

Kui soovite teavitada Biblica, Inc.-d seoses Teose tõlkimisega teie poolt, võtke meiega ühendust aadressil <https://open.bible/#feedback>.

Biblica® Vaba kasutusega Uus Testament, Pühakiri kaasaegses eesti keeles™, Audioväljaanne

Audio Copyright © 2023 by Biblica, Inc. and Davar Partners International This New Testament, or “Work”, is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To see this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

“Biblica” is a trademark registered by Biblica, Inc. Any time you use the Biblica® trademark, you must have permission in writing from Biblica, Inc. You have permission to copy and distribute this Work, as long as you do not change it and you keep the title as it is, which includes the “Biblica®” trademark. Changing or translating this Work will create a derivative work, which will require you to remove the Biblica® trademark. When you publish this derivative work, you must list what changes you have made where people can see them, such as on a website. You must also show where the original Work is from: “The original Work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Whether you use this Work without changes or make a derivative work, the copyright statement must be written on the title or copyright page of the Work/derivative work as follows:

Biblica® Vaba kasutusega Uus Testament, Pühakiri kaasaegses eesti keeles™
© 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open Estonian Contemporary Version New Testament™
Copyright © 2022 by Biblica, Inc.

„Biblica“ on kaubamärk, mis on registreeritud Ameerika Ühendriikide Patendi- ja Kaubamärgiametis Biblica, Inc. poolt. Kasutatud Biblica loal.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also offer your derivative work using the same license (CC BY-SA) and rules.

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this Work, please contact us at <https://open.bible/#feedback>.

Biblica® Open Estonian Contemporary Version New Testament™, Audio Edition

Audio Copyright © 2023 by Biblica, Inc. and Davar Partners International
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-01-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 9 Jan 2025 from source files dated 10 Jan 2025

0d5aa370-d36e-5ddc-b80e-fdfc67aca662